

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 268. sz. 1943. november 26 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A Vatikán rendkívül élénk tevékenységet fejt ki Hír szerint a pápa fontos közvetítést vállalt a szövetségesek és Németország között — Svájci híresztelés „küszöbön álló nagy eseményekről és közvetlen békelehetőségekről” — A Roosevelt-Churchill-Sztalin megbeszélések állítólag már folynak is Kievnél nagy zsákmányt ejtettek a németek, Gomelnél súlyos harcot vívnak a betört szovjet erőkkel

A frontokon áll a súlyos küzdelem, a légi háború mind élesebbé válik, ugyanakkor felröppennek híresztelések küszöbön álló „nagy eseményekről”, melyeknek bizonyos béketendenciájuk van.

Mint a Magyar Távirati Iroda Zürichből jelenti, a „Neue Zürcher Zeitung” londoni tudósítója foglalkozik azokkal a szenzációs találgatásokkal és feltevésekkel, amelyeket állítólag közvetlenül küszöbön álló „nagy eseményekről” és közvetlen békelehetőségekről terjesztenek. A tudósító ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy ilyen nagy eseményekről, amelyek valamennyire is komolyan vehetők, nagyon kevés embernek lehetne tudomása, számukat az újságírók megszámlálhatók. Egészen valószínű, hogy ilyen fontos titkokat rábízzanak a kis szövetségesek bármely államférfijaira, akik már nem egyszer szolgálták információs forrásként Londonban működő, szenzációra éhes külföldi tudósítóknak. Ezenkívül biztos ténynek vehetjük, hogy a brit sajtóellenőrzés a legfontosabb természetű kérdésekről szóló helytálló híreszteléseket — az elnézés ritka esetét kivéve — szigorúan el szokta nyomni, megféltetve találgatásokat azonban, amelyek az ellenséget zavarhatják, akadálytalanul átenged. Ha azután az erre vonatkozó találgatásokat a cenzúra engedélyezi vagy átengedi — mondja tovább a jelentés —, ez a körülmény már egymagában jellemző kétes jellegű. Az említett reményeknek tápot adtak egyes brit miniszterek és diplomataik bizonyos megnyilatkozásai az európai háború meglepően gyors befejezésének lehetőségeiről.

A VATIKAN

rendkívül élénk tevékenységet fejt ki. A pápa a napokban a Szent-széknél működő diplomaták közül többeket fogadott, köztük a német nagykövetet, a brit követet, az amerikai ügyvivőt és a francia nagykövetet. Pius pápa ezenkívül csatnemen naponként hossz megbeszéléseket folytatott a Rómában tartózkodó bíborosokkal. A pápa állandóan érintkezésben áll az államtitkársággal is. Olasz katolikus körökben nagy figyelemmel kísérik a Szent-széknél a tevékenységét. A legkülönböztetebb találgatások folynak arról, hogy mik lehetnek ezen élénk tevékenység hátsó okai. Egyes körök azt állítják, hogy egy hadviselő hatalom felszólította a pápát, hagyja el Romát és egy északi városban

helyezkedjék biztonságba. Más körök azt hiszik, hogy a pápa fontos közvetítést vállalt a szövetségesek és Németország között, mások ismét azon a meggyőződésen vannak, hogy a Szent-széki diplomáciai lépéseiről van szó abból a célból, hogy az Örökvárost megóvják a háború dúlásaitól. Bizonyos egyének végül azt állítják, hogy a két külföldi hatalom, a Szovjet-Unió és Törökország rendes diplomáciai viszonyba kíván lépni a Szent-székekkel.

A KELETI FRONTON

a mind rosszabbá váló időjárás ellenére a harcok nem csökkenő hevességgel folynak. A szovjet hadvezetés a nagy Dnyeper-kanyarulatban, valamint a kiev, gomeli és neveli területen végrehajtott eredményes német ellenőrzések következtében nagy átesoportosításokat hajtott végre. A szovjet vezetés Kremenszegtől délre és Kievnél minden harcoképes köteleket harcra vetett, biztosítani igyekező a szomszédos arcvonal déli és északi szárnyait, amelyek két immár egy hét óta nagy esete folyik. Az oroszok emberben és anyagban halatlanul nagy áldozatokat hoznak, de az ellenállás mégsem erősödött. Ugyanakkor a Korosten területén eredményesek a német ellenőrzések és ennek következtében a német állásokat megjavították. A középső arcvonalon a bolsevisták a szmolenszk—orsai vasútvonalról az ott harcolt hadosztály maradványait visszavonták. Kriesevtől nyugatra nagyobb nyomást akarnak gyakorolni. Gomel térségében nagy küzdelem folyik a betört ellenséges erőkkel, míg a kievi térségben a németek nagy zsákmányt ejtettek.

A DEL-OLASZORSZÁGBAN

uralkodó harci szünet nem terelheti el a figyelmet arról, hogy Eisenhower kötelei a nagy támadásra készülnek — jelenti az Interinf. A legutóbbi napok súlyos veszteséggel végződött sikertelen áttörési kísérletei után az 5. amerikai és 8. brit hadsereg nyilvánvalóan még jobban igyekszik fokozni számbeli túlsúlyát. Erre mutat, hogy különösen az arcvonal nyugati és keleti szakaszára szabadság erősítéseket küldenek. Az újonnan ideszállított kötelekben ejtőernyős csapatok is vannak. Sok jel mutat arra, hogy Eisenhower új támadásait a rossz időjárás és az iszaposodott hegyi terep ellenére a közeljövőben meg akarja kezdeni. Brit hadihajók is

mét megkísérelték megközelíteni Gaeta környékét, de a német ütegek gyors visszafordulásra kényszerítették őket.

A ROOSEVELT—CHURCHILL—SZTALIN

találkozóról rengeteg előzetes híradás jelent meg, de azért még mindig titokzatoság veszi körül a találkozót. Még azt sem tudják, hogy mikor és hol lesz. Könnyen lehetséges, hogy már meg is kezdődött. Erre vall a következő londoni jelentés:
Az angol felső- és alsóház ülésén feltűnt, hogy sem Churchill miniszterelnök, sem Eden külügyminiszter nem volt jelen. Az angol fővárosban az a hír terjedt el, hogy a háromhatalmi megbeszélések már folynak. Eden távollétével kapcsolatban annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a háromhatalmi megbeszélések során politikai kérdések is szóba kerülnek.

TÖRÖKORSZÁG

magatartása teljesen kikristályosodik. Mint Istanbulból közlik, Huil amerikai külügyminiszter beszéde után Törökországban is mindjobban megerősödik az a vélemény, hogy nehezen lehet a Szovjet-Unió és a demokráciák háború utáni együttműködését elkövetni. Törökországnak a háborúval kapcsolatos magatartását rendkívül jelentékenyen befolyásolja ez a megmondolás és ürítető. Törökország igyekszik lehetőleg minél tovább érintetlenül fenntartani haderejét, hogy kellő időben megfelelő módon sikrásszájon a török nemzeti érdekek védelmében.

BENES MOSZKVAI ÚTJARÓL

szovjet részről nem adtak ki közleményt, a moszkvai rádió sem emlékezett meg erről.
Hiteles német hely szerint Benes moszkvai útját nem szabad túlbecsülni. A Wilhelmstrassenek ez a felfogása, ha mégis bizonyos figyelmet fordítanak erre a dologra, ez azért történik, mert az itteni felfogás szerint a Szovjet-Unió irányzata tekintetében tüneteszerű és jelképes, hogy Benesben toborzót akar biztosítani a kelet-és középeurópai törökvédeknek. Berlinben kijelentik, ez a szándék annyival is inkább átlátszóbb, minthogy maguk az angol lapok is jelzik annak a lehetőségét, hogy a Moszkvában aláírandó szerződés más kelet-és középeurópai államok köztük még Ausztria ré-

száre is nyitva fog állani. Az anti-komintern egyezmény mai évfordulóján berlini politikai körökben nyomatékkal rámutatnak azokra az irányzatokra, amelyek egyre világosabban jelzik a szovjet terjeszkedési politikáját. Benesről magáról Berlinben azt mondják, hogy „menekült volt, menekült ezidőszerint is és továbbra is menekült marad”.

A HÁBORÚ UTÁNI EGYÜTTMŰKÖDÉS

tervei élénken érdeklik a finn közvéleményt.
A „Helsinki Sanomat” a háború utáni nemzetközi együttműködésre irányuló angolszász tervekkel foglalkozik. Megállapítja, hogy tartós együttműködésre aligha kerülhet sor, mert sem az Egyesült Államok, sem Anglia, sem pedig a Szovjet-Unió közvetlen nem mutatott komoly hajlandóságot arra, hogy a nemzetközi szervezetekbe elmélyedjen. A három nagyhatalom közül egyedül az Egyesült Államokban talált kedvező visszhangra az a terv, hogy Amerika résztvegyen a nemzetközi rend fenntartásában és tekintetben, mint legjelentősebb nagyhatalom, a felelősség zömét is magára vállalja. Ami Angliát illeti, az együttműködésre irányuló terv megvalósítása nagy eltérést jelentene az angol külpolitikának hagyományos vonalától. Végül a Szovjet-Unió szándékairól lehet a legkevesebbet tudni. A háború utáni együttműködés tervét tehát egyelőre csak elvi megállapodásnak lehet tekinteni.

zetközi rend fenntartásában és tekintetben, mint legjelentősebb nagyhatalom, a felelősség zömét is magára vállalja. Ami Angliát illeti, az együttműködésre irányuló terv megvalósítása nagy eltérést jelentene az angol külpolitikának hagyományos vonalától. Végül a Szovjet-Unió szándékairól lehet a legkevesebbet tudni. A háború utáni együttműködés tervét tehát egyelőre csak elvi megállapodásnak lehet tekinteni.

AZ ANGOLOK ÉS A DEGAULLEISTAK

közötti ellentét mindjobban kiütözközik. A londoni „Observer” különtudósítója szerint az angolok és a degaulleista franciák között már régóta feszült a viszony, a libanoni események pedig fokozták ezt a feszültséget. A tudósító szerint a szíriai hadjárat óta világosan kitűnt, hogy a gaulleista franciák a legszélesebb ellenzéki állásponton vannak az angolokkal szemben. A helyzet most annyira kiéleződött, hogy csak „új emberek menthetik meg a helyzetet”.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:
A keleti arcvonalon — bár az időjárás rossz — a heves harcok nem csökkenő erővel folynak tovább.
A chersoni hídfő ellen intézett több ellenséges előretörést visszavertük.
A nikopoli hídfőnél és a nagy Dnyeper-ívből is gerillaharcokban visszavertük a szovjet támadásait és több betörést elrejeszteltünk.
Kremenszegtől délre az ellenségnek sikerült betörni állásainkba. Az ellenséges csoportot számos páncélosával és lövegével ellentámadással megsemmisítettük.
A Kievtől nyugatra elterülő térségben támadásunk számos ellenséges ellenőrzést visszavert. Mellette, súlyos terepviszonyok ellenére lassan területet nyert. A szerdán körülrátrnáknak jelentett erős ellenséges erőköt feiorozoltuk. Csapatunk itt a legutóbbi négy napon 199 páncélost, 554 külföldi ágyút, 300 géppuskát, valamint 166 gépjárművet zsákmányoltak vagy megsemmisítették, sok foglyot is ejtettek.
A gomeli területen továbbfolynak az elkeseredett harcok a várostól nyugatra és északra betört ellenséges erőkkel. Több átkaroló kísérlet ellentámadásainkon meg-

hiúsult és ez alkalommal a szovjet támadó éleit szétvertük, vagy visszavetettük.
Neveltől északnyugatra ellenőrzésünk előrehaladt. Tizenhét szovjet páncélost szétlőttünk.
A délolaszországi arcvonalon a nap általában nyugodtan telt el. Nehéz német repülőek az elmúlt éjjel Bastia la Maddalena kikötőt bombázták.
Néhány ellenséges zavaró repülőgép az éjjel átrepült a birodalom északi területén. Az ellenség Dél-Franciaország egyes helyeire bombákat dobott. A lakosság jelentékeny veszteségeket szenvedett. (MTI)

Légiriadó Zágrábban

Zágráb, november 25. (MTI): Szerdán este 8.59 órától 9.40-ig légiriadó volt a horvát fővárosban. A riadó alatt a levegőben repülőbűgás volt hallható a város felett.

FONTOS TUDNIVALÓK

Hivatalos hirdmény a magyar kioztásról. — (4).
Felhívás a lábbeli igénylőkönöz. — (5).

TOKES FOTO
MŰVESZI KÉPET KESZIT

Goebbels: Az új Berlin szebb lesz mint a régi

Berlin, nov. 25. (NTI) Goebbels dr. birodalmi miniszter a berlini kerület körzetvezetője és birodalmi védelmi biztosa, a főváros lakosságához felhívást intézett s ebben állást foglalt a legutóbbi angol támadásokkal szemben.

Az ellenség — mondotta Goebbels — összpontosított terror-támadásokkal megkísérli német kulturális megsemmisítését és lakónegyedek elpusztítását. A német hadiipart csak kis mértékben találhatja, ehelyett gyalogos és cinikus harcmodorával akarja elérni azt, amit a katonai csatákon eddig elérni nem tudott és nem is fog elérni: a német ellenállóerő és a német védelmi akarat összeroppanását.

Goebbels miniszter ezután kö-

szöveget mondott Berlin lakosságának az ellenséges támadások alatt tanúsított magatartásáért és elismerését fejezte ki feyelmességéért. Győzelmi akaratunk rendíthetetlen — mondja ezután a felhívás. — Elszántságunkat semmiféle terror nem törheti meg. Az ellenség téved, ha azt hiszi, hogy a német főváros háborús szelleme rosszabb, mint bármely más német városé. Városunk részei ugyan súlyos kárt szenvedtek, sok polgártársunk megsebesült és meghalt. A nehéz idő azonban, amit most átélünk, egyszer véget ér. A birodalmi főváros fölé kiűzik a rendíthetlenség zászlóját s az elpusztított házak és utcák romjaiból a győzelem után új Berlin fog következni, amely szebb lesz, mint volt. (MTI)

Berlin egész lakossága résztvevett az oltásban

Berlin november 25. (NTI): A Tat. berlini levelezője, a Berlin ellen intézett hétfői légitámadásról beszámolván, a lakosság magatartásáról a következőket írja: Az angol-amerikai bombázók közelebbre a felhők miatt semmit sem láttak és „bombaszőnyegüket” teljesen vakban dobták le a láthatatlan célokra.

A lakosok még a légiradár alatt elhagyták a pincéket és oltáshoz láttak. Férfiak, nők s gyermekek agok, hosszú láncokat alkottak s valamennyien vizes csebreket cipelték az égő házak s orozatok eloltására. Csodálatos volt, hogy valamennyien milyen figyelmeztetetlen végeztek dolgukat. Nem lehetett egyetlen kifakadást sem hallani, nem lehetett egyetlen könnyet sem látni. Mindenki ösz-

szorított fogakkal teljesítette kötelességét.

Ezen az éjszakán, amelyet Berlin népe sokáig nem fog elfeleldni, a bajtársi érzés győzött mindenek felett.

Aki csak tehette, sietett szomszédai, sőt teljesen idegen emberek segítségére is.

A hajnali szürkület valamennyi berlini még talpon találta, egész éjszaka dolgozott mindenki.

Az utcákon fekete, kormosarcu emberek jártak, sokan sebesültek meg a megfeszített munkában. Fáradozásuk azonban nem volt hiába való. A legprimitívebb eszközökkel sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni s nagyobb károkat elkerülni. Berlin lakossága ezen az éjszakán sokezer gyújtóbombát oltott el.

Angol-amerikai légitámadás Toulon ellen

Páris, november 25. (NTI): A párisi sajtó jelentése szerint az angol-amerikai légierő szerdán dében támadást intézett Toulon városa ellen, amely a délfraancia területet ért támadások közül a legsúlyosabbnak tekinthető. A légitámadás a város lakónegyedét ellen irányult, amelyek részben igen súlyos pusztulást szenvedtek. Szerdán estig már többszáz halottat és sebesültet szedtek össze.

Vichy, november 25. (NTI): Toulonból érkezett első jelentések

szerint annak a légitámadásnak, amelyet az angol-amerikai repülőgépek kedden délután a város ellen intéztek, 160 halálos és 275 sebesült áldozata van. Attól lehet tartani, hogy a halottak száma még jelentősen emelkedik.

Páris, november 25. (NTI): Az OFI jelenti, hogy az angol-amerikai repülőgépeknek Toulon elleni bombatámadása során eddig 352 halottat és 527 sebesültet számoltak össze. Ez csupán előzetes jelentés.

„Olasz szociális köztársaság”

Milánó, nov. 25. (NTI) Az olasz minisztertanács csütörtökön a Duce elnöklésével tartott ülésén több fontos törvényt és intézkedést határozott el. Így elhatározták, hogy a nemzeti köztársasági állam neve december hó 1-től véglegesen *olasz szociális köztársaság* lesz, lobogója három színű, a zászlórúd hegyén a lictor-nyalábbal. Különös jelentőségű a munka, a technika és művészetek „egység arcvonalá-

nak megteremtése a tüke kizárásával, valamint egységes munkakönyv bevezetése. Az összes munkacsoportba tartozó munkások december 1-től 30 százalékos béremelést kapnak, kivéve azokat, akik már a legutóbbi negyedévben kaptak ilyen béremelést. Végül gondoskodnak a zsidó kézben lévő műalkotások biztosításáról, hogy el ne tűnjenek. (MTI)

Szocialisták a Badoglio kormányban

Monarchista tüntetések voltak Dél-Olaszországban

Zürich, november 25. (MTI) Az „Exchange” jelenti Nápolyból: Pazzi és Cordino professzorok, mindketten szocialisták, beléptek a Badoglio-kormányba mint államtitkárok.

Zürich, november 25. (MTI) Nápolyból jelentik: Sforza gróf tájékoztatta az „United Press” képviselőjét azokról a királypárti tüntetésekről, amelyek Nápolyban, Avellanóban és Bariban lezajlottak. Ezen a tüntetéseken főképp uj-

ságírók ellen irányultak. Av. linóban az amerikai csapatok közbelépése vetett véget a zavargásoknak.

A tüntetők a zavargás során meg akartak verni egy újságíró, aki azt írta, hogy ha a király helyén marad, az megakadályozza Olaszország demokratikus fejlődését. Az újságíróval azzal fenyegettek, hogy elverik, ha két napon belül nem tes közre egy cikket, amely kedvező a királyra.

Attlee az alsóházban ismertette a szövetségesek hadászataát

London, nov. 25. (Bud. Tud.) Az alsóház szerdai ülésén Attlee hangoztatta, hogy a szövetségesek a védekezésből támadásba mentek át és hogy Olaszországban a rendkívül rossz időjárási viszonyokra és a terep nehézségeire való tekintettel nem lehet számítani gyors fejleményekre.

Különösen sikeres volt — mondotta a miniszter — eddig számunkra az atlanti csata lefolyása. Veszteségeink lényegesen csekélyebbek, mint amennyire számítottunk. Mindazonáltal nem számíthatunk a tengeri háború elhárítására és feladatunk, hogy

hadműveleteinket mindjobban fokozzuk és hogy alkalmazkodjunk az ellenfél taktikájához. Közben légi offenzívánk változatlanul megy tovább és csupán az időjárási viszonyok kényszerítettek ránk némi szünetet. Mind nagyobb bombamennyiséget dobunk le Németországra és már most mutatkozik ezeknek a támadásoknak a német hadiiparra és az általános hangulatra való befolyása. Ezek a csapatok nagyon súlyosak lesznek nem csupán nyugatról, hanem most már hamarosan délről is. Az ellenség kénytelen légi haderejének mind nagyobb részét tisztán vé-

delmi célokra felhasználni.

A Balkánnal foglalkozva Attlee a következőket mondotta: Görögországban az állandó gerilla-tevékenység számos német hadosztályt köt le. Valamennyi megszállt balkáni országban erősödik az ellenállási mozgalom. Hitler már tapasztalhatta, hogy az oroszok szünet nélkül mentek át a nyári offenzívából az őszi offenzívába, most pedig a téli offenzívába. Erőfeszítéseink arra irányulnak, hogy Németországot minél erősebben vegyük igénybe és hogy Hitler összpontosított támadásba vonjuk be, amellyel gyengébb erőket kell majd szembeállítania. Ha Hitler arra határozza el magát, hogy légi haderejét küldjön a Balkánra, akkor ezek hiányozni fognak neki keleten és mindaz, amit nyugaton vagy délen lekötünk egyúttal tehermentesíti a keleti arcvonalat. Ebből a szempontból kell megítélni stratégiánkat.

Attlee ezután Leroszról és az

Tito partizánjainak kegyetlen harcmodora

Zágráb, november 25. (MTI) A „Hrvatski Narod” a „Deutschezeitung in Croitien” című lap haditudósítója tollából cikket közöl, amelyekben a tudósító arról számol be, hogy Bosznia egyes vidékein Tito csapatai azt a harc-

ezel tenger más szigeteiről beszélt és kijelentette, hogy nem akarja lekicsinyelni ennek a visszaesésnek a jelentőségét, nem szabad azonban elveszíteni a helyes perspektívát. Azután vázolta Lerosz megszállásának előzményeit, a harcokat, amelyek a sziget elvesztésére vezettek és kijelentette, hogy Lerosz elvesztése után Samos is tarthatatlanná vált.

Attlee végül foglalkozott a csendesóceáni offenzívával, s a következő szavakkal fejezte be nyilatkozatát: Ha visszatérünk, akkor látjuk azt a nagy változást, amely hadiszerencsénkben bekövetkezett. Mindazonáltal nem ringathatjuk magunkat ábrándokkal, mivel még nagy feladatok megoldása áll előttünk. Az ellenség még mindig erős és eltökélt. Egyetlen napig sem szabad csökkenteni a háborús erőfeszítéseinket akár a harcoló csapatokról, akár a dolgozó lakosságról van szó.

modort alkalmazzák, hogy előrenyomulásukkor asszonyokból és gyermekekből álló csapatokat hajtának maguk előtt, amivel lehetetlennek érzik, hogy a német és hervát csapatok rájuk lőhessenek.

Eltűnő magyar árnyak nyomában...

A szegénységből a perzsa sah udvarába

A történelem során mindössze négy követe volt Magyarországnak Perzsiában. *Kakas az 1300-as években, Abedik a XVII. század végén, Máriaass már a világháború után. Szent-Istványi pedig már közvetlenül a második világháború kitörése előtt.*

Az első három férfi a legkülönbözőbb időkben volt követe a sah-in-sah, a „királyok királya” udvarában. *Kakas az 1300-as években, Abedik a XVII. század végén, Máriaass már a világháború után. Szent-Istványi pedig már közvetlenül a második világháború kitörése előtt.*

Ezek közül Abedik Péternek a magyar gróffá és perzsa követté lett egykori szegény diák gyereknek a sorsa a legérdekesebb és legkalandosabb.

Abedik Péter szegény kisdíák-ként került ösztöndíjjal Rómába. Szülei korán elhaltak és a török elől menekülnie kellett az árva kisfiúnak. Rokonok vettek pártfogásba és az iskolában annyira kitűnt talpraesett feleletivel, hogy nemcsak ösztöndíjra terjesztették fel és Rómába került, mely város akkor a tudományosság főfészke volt. Későbbi naplóját dr. Kallós Lajos történész megtalálta és e sorok fróvával könyvet is írt erről a nevezetes férfiúról.

Igy jöttünk nyomára Abedik életének. Most már aránylag könnyű volt a kutató dolga, ennny adat birtokában. Fokozatosan kirajzolódott Abedik Péter gróf pályafutása, az egyetlen diplomata-politikusé, aki a Habsburg-perzsa szövetségben látta Magyarország felszabadításának egyetlen lehetőségét és ennek a szövetségnek a létrehozására szentelte egész nagyvonalú működését.

A XVII. század második felében végre részánták magukat Európa fejedelmek, hogy kiűzzék Buda várából és egész Magyarországból a törököket. A koalíciónak messzemenő, földrészeket átfogó terveit támadták. A szultánok ősi ellenségét, a roppant seregekkel rendelkező perzsa sahot akarták rávenni, arra, hogy párhuzamosan kezdjen az európai keresztényen tábor támadásával. Úgyes, vakmerő, tapasztalt és minden akadályt leküzdöni tudó, zseniális emberre volt szükség, aki a sahhal való szövetség létrehozásához szükséges, ezer viszontagsággal járó ázsiai követutakat végigjárja. Ezt az embert Lipót király és császár Abedik Péterben találta meg.

Abedik Péter, akinek már korai gyermekében menekülnie kellett a török elől, érthető módon haragudott a törökre. Mint mondta, jóakaró kiutatták Rómába. Itt nyerte el nevelését a pápai udvar fényében, de a nagy világjáró soha sem tudta

elfelejteni vele saját és hozzátartozói szenvedését. Bár az Urbán kollégium legkiválóbb növendéke volt és a bitorosok nagy jövőt jósoltak neki, mégsem szenteltette magát pappá, mert kora ifjúságától fogva cél tüzte ki maga elé, hogy az ozmán hatalom két nagy ellensége, az európai keresztény fejedelmek és a perzsa sah között szilárd szövetséget hozzon létre, mely mindörökké leszámol a törökökkel.

A fiatal diplomata Bécsben ráveti magát a keleti studiokra. Perzsa tárgyu előadásokat tart, fejegeti a perzsa szövetség előnyeit és Szelepcsenyi primás és a magyar arisztokrácia nemcsakára lelkesen támogatja elmondását. Ugyilátszik, megelőzte a legfelsőbb udvari köröket is, mert 1677-ben Lipót király és császár követeiként elindult Perzsiába.

Az akkori primitív közlekedési eszközök és közbiztonsági viszonyok miatt utja hónapokig tart. A fagyhaláltól kezdve tatár rablókig mindenfajta veszedelemmel szembe kellett néznie. De a kockázatos út meghozta jutalmát: a sah fényes fogadtatás után bizalmába fogadja a napnyugati király követét és Abedik néhány hetes tárgyalás után a perzsa uralkodó biztos ígéretével térhet vissza urához.

Abediket visszatérése után a királyi kegy magyar grófi ranggal és gyöngyöspataki uradalommal tüntette ki. — Egyideig még szerepelt, de aztán újabb követútra indult, amelyből, úgyilátszik nem tért vissza soha.

Hogyan halt meg Abedik Péter: senki sem tudja. Valószínű hogy a befagyott Volgán, vagy valahol Tatárországban lelte halálát. Erre vezetett az út a sah székvárosába. A kietlen, hideg vidék és az erre lakó vad népek elég okot szolgáltatottak betegségére, támadásra, rablóiilkosságra. Abedik sohasem utazott nagy kísérettel és így érthető, hogy a rablóbandák gyorsan végeztek vele. Betegség nem valószínű, mert arról volna a bécsi udvar levéltárában jelentés, amelyet azonban hiába keresünk.

Abedik tüneményes karrierje Buda felszabadítása idejére esik. Ha közvetlen szerepe nem is, de közvetett szerepe volt Abediknek abban, hogy Bécs és Buda felszabadult a pogány tömegország tengernyi haderejének elnyomása alól. Uradalmát a király, halála után, eladományozta a Barnabaccsaládnak, amelyből a királyné gyóntatópapa is származott.

Kerekesházy József.

Teleki Pál mondta:

Mi minden korban meg tudtuk állani a helyünket Európában és minden korban magyarok is tudtuk maradni. Ez a mi utunk a jövőben is.

A magyar élet formája szerint élünk, akármilyen körülmények között Európában. Magyarok maradunk és ezzel adtuk legelőbbit Európának.

Függetlenséget nemcsak karddal, hanem ekével is lehet védeni.

Nem vagyunk gazdag nép, de ha azt, amit ünnepekre, német túlpompás emlékműre, emléktárgyakra, kolportázzal körülhordozott emlékkönyvekre költünk, ha ezeket az összegeket teremtő nemzeti, kulturális vagy gazdasági célokra fordítanók, sokat érünk el.

Ha valaki rácsófol arra, amit hirdet, sokkal jobb, ha egyáltalán semmit sem hirdet.

A milánói harangok

Zürich, november 25. (MTI): Chiassóból jelentik: A milánói fascista hatóságok utatiltásáért 210 harangot eltávolítottak, összesen ezeregyötíz mázsa súlyban. Ez a város összes harangjainak mintegy harmad részét jelenti. A dóm harangjai helyükön maradtak.

Rönke hírek a nagyvilágból

Enyhe lesz az idej től. Ezt állítják a pásztor emberek, akik ki tűnő tapasztalatok és élmények alapján jósolják meg az időjárás változásait. Ugyancsak enyhe telt jósol egy svédországi madártudós, aki két fontos megfigyelésből következtet erre. Az egyik az, hogy Svédország szent madarai a szárazkál a hideg őszi napokon nem vonulnak el fészkeikre, másrésztől az idej költésből származó fiatal szarkapárok fészkeket raknak mostanában, ami arra vall, hogy a tavaszra családokat kívánunk alapítani. Ez a tudós szerint csak enyhe télen lehetséges. Megvalósította a nemes ornithológus azt is, hogy a svéd kakuk madarak, melyek más években a fészkekkel együtt vonulnak melegebb tájakra, míg október végén sem hagyták el az északi ország területét, ami szintén bizonyíték arra, hogy az idej nem lesz szigorú tél.

Asszonyfelesleg van Európában, állították a statisztikusok még a háború kitörése előtt. Számos országban kevesebb volt a férfi mint a nő. Így Franciaországban 19 millió férfival szemben 21.400.000 nő van, Németországban a férfiak száma 36.427 ezer volt, a nő pedig 38.400.000. Olaszországban 782.000 -rel volt több a nő a férfiaknál, Belgiumban 83 ezer, Oroszországban 7 millió 137.000-rel volt több nő mint férfi. Egyetlen Európán kívüli országban Bulgáriában van férfi felesleg, mert a 3.153 ezer férfival szemben csak 3.119.000 nő él. — Nem kétséges hogy a háború után történő népszámlások még nagyobb nő felesleget fognak kimutatni nem csak az európai, hanem a tengerentúli államokban is.

Hatalmas citromtermés van az idej Szcillában, amelyre a legvégebb emberek sem emlékeznek. A háború ugyan kárt okozott, de a természet a nagyterméssel kiegyenlített a pusztításokkal járó hiányokat. A citromtermés elhelyezése nem okoz gondot a szcilliaiaknak, mert Európa helyett elvinnék azt a tengeren túlra, de nagyobb baj az, hogy nincsen láda amibe becsomagolják. Mint eddig a ládákat Olaszország olyan helyéről hozták a citrom hazájába, ahol most a háború dúl. A Szcilliait megszálló angol-északosok, úgy segítettek a citrom termelőkön, hogy Amerikából 10 ezer tonna üres ládát importáltak, hogy a nagy termés el tudják szállítani.

Szász miniszter a közellátás kérdéseiről

„A háborús gazdasági élet nem bír el forradalmi újításokat — A terményfeleslegeket nem szabad használni — A fekete piac

A képviselőház tegnap a közellátási tárgyat tárgyalta. Gesztelyi-Nagy László ismertette a tárca költségvetését. Hangoztatta, hogy a gazdasági élet megteremtésével viseltetik az ország problémái iránt. A városi és falusi lakosság között nincs mindig megfelelő megértés és ez az egyik oka annak, hogy a beszállításnál bizonyos surlódások észlelhetők. Különösen a gyapjú- és kendertermelésre hívta fel a figyelmet és kérte az országos közellátási tanács felállítását. Fricke Valér hangoztatta, hogy a közellátás lenyegesen javult. Ma már túl vagyunk a válságon, a közellátás jó kezében van. A költségvetést elfogadta. Gróf Serényi Miklós főleg a feketeipiaci viszonyok megváltoztatására és a mezőgazdaságban észlelhető válságot és ennek következtében a gazdák beszállítási kötelezettségének sok helyen nem tudnak teljes mértékben eleget tenni Brauncker Antal szintén a feketeipiaci foglalkozást. Helyteleníti, hogy az árpolitika még ma sem stabilizálódott és igen hosszú az az út, amelyen az ár a termelőtől a fogyasztóhoz jut. Nagy Ferenc az ország állatállományának és főleg a sertésállományának erős csökkenésére mutatott rá beszédében. Komcs Géza szerint a borsállományban nincs hiány, a jelenlegi nehézségek oka másutt keresendő, nem kellene a borsfeldolgozó üzemeknek annyit börtönöztetni. Zsúray István a termelés további fokozásának szükségességét és a Jurtsek-féle tervet védelmezte. Meizner Emil hangoztatta, hogy a gazdasági eseményeknek egész gabonakonvenciójukra meg kell érnünk a vámmentes jogot. Ezáltal jobban tudnának állatokat is tartani. Hangoztatta, hogy a kistermelők csak igen nehezen tudnak a velük szemben támasztott követelményeknek megfelelni. A közellátás lebonyolítását túl sok rendelkezést szabályozza s az egyszerű ember nem érti a rendelkezések legfőbbjét. Csóor Lajos a mezőgazdasági lakosság számára jobb cipővel és ruhával való ellátást kért. Kijelentette, hogy a mezőgazdasági és ipari árak közötti különbséget mielőbb meg kell szüntetni, mert a kétféle árrendszerfajta közellátásunk legnagyobb baja. A fenyőzési cikkeket gyártást teljesen meg kell szüntetni és a típuscikkeket gyártására kell áttérni. Beszédében végén kifejtette, hogy a kereskedelmi életben a kijelölési rendszer egyre inkább tért hódít. Nagy Iván beszédében az árak alakulásáról foglalkozott és szövegét, hogy egyes cikkeknél többféle ára is van.

A miniszter beszéde

A felszólalásokra Szász Lajos közellátási miniszter válaszolt. Beszédének bevezető szavai után így folytatta: — A tapasztalatok azt mutatják, hogy a termelőket rendkívül nehéz módokon befolyásolja az, ha munkatervük előkészítésénél és a munkálatok előkészítésénél állando bizonytalanságban vannak afelől, hogy mit fog a közellátás céljaira az állam igénybevenni. Ugyanez a fogyasztó rétegeket is állandó bizonytalanságban és nyugtalanságban tartotta. A helyes rendszernek tehát szükségképpen egyeztetnie kell a termelőt és a fogyasztót szempontjait egymással, miáltal bizonyos mértékig irányítania kell a termelést és annak megfelelően szabályozni a fogyasztást. — Egy esztendővel ezelőtt megjelentek azok a rendelkezések, amelyek az új terménybeszállítási rendszer alapjait képezték. — Ugyelni kellett arra, hogy a háborús gazdasági élet nem bír el forradalmi újításokat, tehát nem szabad az amúgy is nehéz viszonyok között lévő mezőgazdasági termeléstől olyan mélyen átalakító változtatásokat kívánni, amelyek a termelés tendenciáját megzavarják. Figyelem-

mellett nem jenni arra is, hogy a közellátásban kívül a többi termény nehézségek nélkül megtermelhető legyen. Megállapításra került az a határ, amelyen túlmenően a további beszállítás összeállítását az egyes termelők szabad választására kell bízni. — Az eddigi eredmények alapján bátran merem állítani, hogy a rendszer — bár a kezdeti nehézségeivel küzdünk — megfelel a várakozásoknak s ehhez a megállapításomhoz sok millió ember csatlakozik, akik Isten kegyelméből a rendszer alapján jutottak a magyar ember legnagyobb kincséhez, a mindennapi biztos kenyérhez. — A rendszer további kifejlesztése egyik legfőbb gondomát kepezi. Már többször említettem arról, hogy a beszállítási rendszer jobb és igazságosabbá tételéről a termelési kassza megteremtésével kívánok gondoskodni. Az eddigi tapasztalatok folytán határozott intézkedésekre van szükség a közellátás céljaira szükséges hús- és szalastakarmánynak a rendszer keretében való biztosításáról. A háborús gazdasági intézkedések szövevényességé ellenére igyekszem a gazdasági autonómiát minél jobban kifejleszteni és felhasználni. Ezt a célt kívánom szolgálni a közellátási bizottságok szervezésével is. — Tovább folytatjuk munkánkat a közellátási igazgatás szervezésénél. Tervem az, hogy a közellátási hivatalok és hatóságok számára egyszerű, áttekinthető, egységes ügykezelést és ügymenetet dolgozzunk ki, amely lehetővé teszi az ügyeknek gyors és határozott elintézését. — A terménybeszállítási rendszerrel beszelve szöveg kell tennem azt az érthetetlen, de mindjobban terjedő felfogást, mintha a beszállítási kötelezettség teljesítése után fennmaradó terménymennyiséggel a gazda minden korlát nélküli szabadsággal rendelkezhetne. A beszállítási kötelezettség teljesítésétől a beszállító árak forgalmát szabályozó rendeletek pontosan meghatározzák a terményfelesleg felhasználásának lehetőségeit. Ez a lehetőség azonban természetesen sohasem terjedhet odáig, hogy az ellenkező felfogással a meghatározottan és a legelőbbre szembe kell szállanunk — hogy a terményfelesleg a zugsforgalom táplálására szolgáljon. — A textu-ellátással kapcsolatban a miniszter a következőket mondotta. — A textilárak termelésének irányításánál az a vezető szempont, hogy a polgári szükséglet rendelkezésére álló nyersanyagokat a széles néprétegek igényeinek kielégítésére szolgáló ruházati cikkek termelésére használjuk fel. E cél érdekében az iparügyi miniszter úrral részletesen meghatároztuk a polgári szükségletet kielégítésére előállítható textilárak körét és a gyártásra vonatkozó minőségi előírásokat. — A lábbeli ellátással kapcsolatban hangsúlyozta a miniszter, hogy a lábbeliellátás tekintetében mutatkozó nehézségek leginkább arra vezethetők vissza, hogy a polgári fogyasztás rendelkezésére álló bőrányagok mind kisebb mennyiségben állottak rendelkezésünkre. Ennek folytán az amúgy is szükséges termékek igényeinek kielégítése a legnagyobb nehézségekkel jár. Intézkedéseim tehát elsősorban arra irányultak, hogy a polgári fogyasztás rendelkezésére álló bőrányagok elsősorban a fizikai munkát végző néprétegek szükségleteinek kielégítésére szolgáló lábbelik előállítására használjassanak fel a bőrányagokkal való gazdálkodás szorosabb ellenőrzés alá vonassék, végül pedig az elosztás minél igazságosabb legyen. Ezért a lábbelik központ a lábbelikészítő iparosok borszállításának szabályozása céljából bőrányagkészlet pontszámokat állapított meg. A pontszámok megállapításánál a

harcotéri szolgálatot teljesített cipészkiparosok kedvezményes elbírálásban részesültek.

Nem a ruha teszi az embert

Az ipari ellátással kapcsolatban hivatkozott a miniszter arra, hogy a nyersanyagok egyre csökkennek és így fokozott takarékosagra van szükség. — Néhány szót kell szólnom azért azokhoz — mondotta, — akiknek igényeit mai nyersanyaghelyzetünk mellett nem tudjuk kielégíteni, de akik még sincsenek olyan szorult helyzetben mint az ellátatlanok milliói. Beszéljük meg ruházatumkat s gondoljunk arra, hogy ez olyan kincs, amellyel hosszú esztendőig takarékoskodunk kell. Gondolkozzon ember számára eddig is igazság volt a találkozó magyar közmondás: nem a ruha teszi az embert. Szokjunk le arról, hogy embertársainkat ruházatuk után ítéljük meg. Ne a ruhát, a külső megjelenést tartjuk fontosnak, hanem a belső, lelki tartalmat. Ne feleddük el, hogy jobb viseltetés és foltozott ruhában az ország fennmaradásáért küzdeni és dolgozni, mintsem divatos ruhákban megelégedni a haza iránti kötelességeiről.

Az árrendszer

A mezőgazdasági helyzetről szólva rámutatott a miniszter arra, hogy a mezőgazdasági árrendszer kialakítása szorosan kapcsolódott a terménybeszállítási rendszer megvalósításának érdekében tett intézkedésekhez s ennek következtében is újabb kellett szabályozni és megállapítani a mezőgazdasági termények, termékek és az állatok forgalmából folyó kereskedői árakat és árreszeket. — Ittan feleslegesnek látszik — mondotta, — de mivel itt mondott szavaim nemesek a jelenlévőkhez szólnak, de remélem, hogy túlhatnak e falakon, szükségesnek látom felhívni a figyelmet közbevetőleg a kereskedelmi árak és a kereskedői haszon közötti nagy különbségre, mert ezt a kettőt — sajnos — sokan azonos fogalomnak tartják. Sokan, mintha nem tudnák, hogy az ár és a forgalomnak milyen jelentős költségei, szállítás, raktározás, adó, stb. terhelik s annak csak viszonylag kis része a haszon. — Az ipari árak emelkedésével kapcsolatban a következőket mondotta a miniszter: — Az új árak megállapításával az arstabilitás gondolatának megvalósítását kívánom biztosítani. Minthogy pedig az ár megállapítások a költségvetés vényesítésével történtek, legjobb meggyőződésem szerint e célmot el is érhetem. Szilárd elhatározásom tehát, hogy a mélyreható intézkedésekkel kialakított árszint nyugalmát minden körülmények között biztosítom. Ez a nyugalmat nemesek a termelés és forgalom rendjének elengedhetetlen előfeltétele, hanem előfeltétele a szociális békének is. — Fontos feladatunknak tekintem az ellenőrzés intézményes kiépítését. A terménybeszállítási rendszer megvalósítása, valamint az általános mezőgazdasági és ipari árrendezés hivatalos munkaerőjét az elmúlt évben csaknem teljes mértékben igénybevette, úgyhogy az ellenőrzés kiépítése csak most kezdődhetik meg.

A zugsforgalom letörése

Beszéde végén a miniszter a következőket mondotta: — Külön kell szólnom a háborús gazdasági élet rákfenéjéről: a zugsforgalomról. E forgalom elburjánzása azt a hitelt kelti az emberekben, mintha elegendő árumennyiség állna rendelkezésre. Többször halljuk, hogy van minden de csak zugsban. Még ha el is fogadnánk azt, hogy van minden, fenn kell tartanom azt az állítást, hogy a zugsforgalomban lévő egyes áruk mennyisége messze nem elegendő ahhoz, hogy a szükséglet kielégítését általában biztosíthatnánk. Kétségtelen mézisz, hogy rejtenezes az a lelki hatás is, amit a zugsforgalom gyakorlati érthetősége okoz. Azok, akik azt látják, hogy létfenn-

létük érdekében a legsúlyosabb nehézségekkel kell megküzdeniök, amivel szemben mások, akiknek van hozzá pénzük, de nincs lelkiismeretük, a békebeli életszínvonalat meghaladó életmódot tudnak biztosítani maguknak, mint a zugsforgalom aktív részesei. A zugsforgalom ellen tehát állandóan a legelőbb harcra kell folytatnom. — Ez a harc kétirányú, gazdasági és büntetőjogi irányban állandóan tart. Gazdasági oldalról minden intézkedésem, amelyet az ellátás mérvének megállapítása, annak biztosítása, a forgalom, általában a gazdasági élet rendjének biztosítása és ellenőrzése érdekében teszek mind egy-egy csapás a zugsforgalom irányában. Ezzel azonban sokszor a zugsforgalmi árak emelkedését is előidézem, mert amikor nem tudom a jelentkező igényeket kielégíteni, de megszorítom a zugsforgalom volumenjét, ez a zugsforgalmi árak emelkedésének irányában hat. De ezeknek az intézkedéseknek másirányú hatásai is vannak. Így ma már állíthatom, hogy ezeknek az intézkedések-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. XI. 26.

nek a hatásaként külön erre irányuló intézkedések nélkül jóformán teljesen megszűnt a sorbanállás s alapos a reményem, hogy rövid időn belül ennek megmeztető eseményei is eltűnnek. Nem elég azonban csak gazdasági eszközökkel küzdenünk, kénytelenek vagyunk fokozott mértékben igénybevenni a büntetőjogi eszközöket is a zugsforgalom haramiáival szemben. Ezeknek az embereknek lelkiéletét figyelembevéve, ahol arra lehetőség van, a különböző jogszabályokban mindig biztosítom magamnak azt a jogot — s élek is e joggal, — hogy a gazdasági bűncselekmények elkövetőit megfosztam különféle jogszabályaitól s kizáram őket az ár-ellátásból Gyors és hatékony büntetés ez, de ezenfelül a büntetőintézetek benépesítésétől sem riadok vissza, bíróság elé állítva a bűnösöket. — A miniszter nagy tetszéssel kísért beszéde után a tárca költségvetését elfogadták.

Földalatti veremben lakott a betörő, akit izgalmas autóhasza után fogott el a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség bravuros fogással kézrekerítette Siket Ferenc 19 éves volt úszómestert, lakás és foglalkozásánálküli egyéni, akit társával együtt elkövetett betörés és sorozatos lopások bűncselekményével gyanúsítanak. Siketnek és két társának már több, mint két hónapja nem volt bejelentett lakása. Legutóbb Debreczenben az Izsó-utcan egy üres telken, szénaboglya tövében négy méter mély, saját kezűvel vájt veremben laktak. A tettesek itt berendezkedtek, a lopott holmi egyrészt is ide hozták és innen vitték el orgazdálkodók. A rendőrség kinyomozta, hogy az üres telken valaki lakik a földalatti lakásban és a detektívek az elmúlt éjszaka lesbe álltak, hogy elfogják a veremlakókat. Siket Ferenc és társai azonban gyanút fogtak és nem mentek be a földalatti rejtékhelyre, hanem sietve más irányba távoztak. A detektívek követni kezdték őket, mindenütt a nyomokban voltak. A tolvajok erre autóra ültek, a detektívek követni kezdték példájukat és detektívregénybe illő izgalmas hajszát kezdték. Felőrs üldözés után az Apaffy-utcában lezártak a tettesek és miután azt hitték, hogy a detektívek nyomukat veszítették, elrejtőztek egy ház udvarán. Itt aztán sikerült a detektíveknek elfogni őket és előállították Siket Ferencet két társával együtt a rendőrségre. A kihallgatások során kiderült, hogy Siket és társai követtek el Tóth Ferenc kertész, virágáros Méliusz-tér 4. szám alatti lakásán a betörést. Az

ablak benyomása után behatoltak a helyiségbe és 4000 pengő értékű, jellel ruháknakból álló zsákmánnyal távoztak. A lopott holmi jelentékeny részt megtalálták a banda földalatti rejtékhelyén. Siketek több lopásra nézve is beismertő vallomást tettek. Elmondották, hogy október 16-án este a Csokonai Színház II. emeleti 4-es páholyából elloptak egy átmeneti kabátot, amit néhány nap múlva Budapestre a Teleki-téren akart eladni. A rendőrség azonban igazolásra szólította fel árulás közben és mivel tulajdonjogát nem tudta kielégítően igazolni, a kabátot lefoglalták azzal, hogy majd a rendőrségre vigyen be hitelt érdemlően igazolást. Siketék természetesen örültek, hogy megszabadultak és nem jelentkeztek a kabátért. Augusztusban egy társával Siket Nagyváradon kerékpárról dinamót és szerszámokat lopott. Szolnokon a Tiszaparti fürdőben is követtek el lopást, a debreceni népfürdőben dresszket és nadrágokat, a nagyerdői fürdőben pedig egyik kabinból 470 pengő értékű fűrdőruhát zsákmányoltak. Ezenkívül vasúti lopások és más lopások elkövetésével is gyanúsítják a háromtagú bandát és erre nézve még folynak a kihallgatások. A tettesek beismerték, hogy mielőtt a veremlakást elkészítették, hosszú időn át a T. glavetóban rejtőztek a rendőrség elől. A kihallgatások befejeztével a háromtagú társaságot atkiserítették a kir. ügyészségre. Szokásban levő társaik kézrekerítésére folyik a nyomozás.

Gratifikai kiállítás a Déri-múzeumban

A Képzőművészek és Műpártolók Egyesületének rendezésében nagy-szerű gratifikai kiállítás nyílik meg folyó hó 28-án a Déri-múzeumban. A legjobb budapesti és debreceni grafikus művészek rézkarcai, fa-metszetei, eredeti rajzai és monotypiai kerülnek bemutatásra. A kiállítás anyag fővárosi része már meg is érkezett városunkba s a rendezési munkák megkezdődtek. A kiállítás anyagát pompás kivitelű illusztrált katalógus ismer-teti.

Tudományos ülés az Orvosegyesületben

A Debreceni Orvosegyesület csütörtökön délután tartotta XVII. tudományos ülését a bel-klinika tantermében. Az ülésen dr. Jankovich László professzor vezette. Dr. Nemes István, sebészeti klinikai tanársegéd: »Milkman-szindróma« című bemutatásában egy különleges, esontörténetben, esonteljesítésben és esonteljesítésben megnyilvánuló betegségét mutatott be. Előadása során a körkép nehéz

Ruhája övére felakasztotta magát az István-úton egy magántisztviselő

A debreceni rendőrségnek telefonon jelentették, hogy az István út 25. szám alatti ház egyik lakásában öngyilkosság történt. Sebestyén Róza 36 éves magántisztviselő az éjszakai órákban felakasztotta magát. A házbeliek reggel találták rá. A rendőri bizottsággal kiszállt hatóságí orvos megállapította, hogy az öngyilkosság már legalább négy-öt órával előbb történt s mikor az esetet felfedezték, a tisztviselő már régen halott volt. Sebestyén Róza búcsúlevelet nem hagyott hátra. Hozzá tartozói nem vették észre, hogy végzetes tettere készült.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este: Fekete Péter. C) bérlet.
Pénteken este: Fekete Péter. Bérletszűnet.
Szombaton délután: Luxemburg grófia, Fülleres helyáradak.
Szombaton este: Fekete Péter. Bérletszűnet.
Vasárnap délután és este: Fekete Péter.

Illés Endre „Törtétek” című darabja, lesz a színház egyik sonnkövetkező prózaíjadsága.
Érdekes újítást vezettek be a diákelőadásoknál a színházban. Minden diákelőadás előtt a debreceni középiskolák egy-egy tanára tart ismertető beszédet.

A Vitézi Szék a Csokonai színház igazgatóságával karöltve díszelőadást rendez Kormányzó Urunk névnapján

A „János vitéz” kerül előadásra, ünnepi beszédet dr Csilléry András professzor mond

Hajdú vármegye és Debrecen város Vitézi Széke hagyományos ünnepélyes keretben közölt rendezi meg díszelőadását Beleznai Unger Istvánnal, a Csokonai-színház igazgatójával karöltve Kormányzó Urunk névnapján, december 6-án. A Csokonai-színházban ezen az estén Kaecsh Pongrácz gyönyörű daljátéka, a „János vitéz” kerül előadásra parádés szereposztásban.

Az ünnepséget tiszteletadás vezet be a zászlóknak. Utána a Nemzeti Hísekegyet játssza a katonazenekar. Ezután vitéz dr Gyergőfalvi Gereöffy Géza csendőralvezredes „Magyar szívek” című költeménye kerül előadásra. Ünnepi beszédet dr Csilléry András egyetemi tanár mond, majd a Szózat után szűnet lesz.

Ezután kerül sor a „János vitéz” előadására. A darabban Huska szerepét Jurik Ica, János vitéz Dalmady Géza, a francia királykisasszonyt Németh Ilonka játssza és énekl. Bagó szerepét Deccsy Jenő játssza, Fűskérthy Mária a boszorkány, Szabó Samu a francia király, Csengery Aladár a strázsamester és Hortobágyi Arthur a császár szerepének alakítója.

Az ünnepi díszelőadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hajdú Péter játssza az „Andrásnapi álmok” főszerepét

A MÁV Egyetértés színház termében sorozatos próbákkal készülnek Gayné Edey, a kiváló író és Gábor József, számos nagyszerű operett zeneszerzőjének új operettjére, az „Andrásnapi álmok” c. páratlanul mulatságos, izes humorral tele népi játék bemutatójára. A darab bemutatóját mint már megittuk — a Vakok Szövetsége rendezti és az előadás bevételét a mostani világháború-

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45 igazgató b. Unger István
E-adaorop u. u. 1014, este 1017-kor.

Pénteken bérletszűnetben a

Fekete Péter

folytatja diadalmas sikersorozatát!

ban megvakult honvédek javára fordítják.
Az előadás érdekessége lesz, hogy a darab bonviván szerepét Hajdú Péter, a Csokonai Színház és MÁV Egyetértés színházról jól ismert tenorista énekl. — Az „Andrásnapi álmok” december negyedik bemutatója iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek csak korlátozott számban kaphatók a Bertók könyvkereskedésben.

FILM

Gróf Monte Christo. A közönség körében jól ismert és már sok filmváltozatban látott Gróf Monte Christo című mű új francia változata került tegnap forgatásra a Hungária filmszínházban. A kedves, romantikus és történelmi korba illesztett mese megkapó művészi izléssel emelkedik az élménynyújtó magaslato felé. A francia filmgyártást jellemző realitásra való törekvés csodálatos harmóniában olvad össze a romantikus elemekkel. Kiváló művészek, remek kiállítás, gyönyörű felvételek teszik emlékeztetőt ezt az imponáns produkciót s a teljes két órát betöltő film mindvégig megtartja érdeklődést. A cselekményt elindító első rész után feszült érdeklődéssel várjuk a egyszerű alkotás befejező második részét.

Üzenetek a frontról

Dr Tariska Sándor hadnagy a névnap alkalmából sok örömet és boldogságot kíván Debrecenben lakó édesanyjának, Juliskának és Bözsikének. Jól van, egészséges, kéri ne aggódjanak érte. Sok szerető csókot küld.

Komare István honvéd a B. 888 tábori postáról üzeni Hadházon lakó hozzátartozóinak, hogy egészséges. Több levelet vár, mindenkit szeretettel csókol.

Szűllős Gábor tizedes Debrecenben lakó feleségének és kislányának szerető csókjait küldi. Kéri, ne aggódjanak miatta, mert jól van. Leveleket nagyon várja.

Vereb Antal szakaszvezető a P. 939 tábori postáról Debrecenben lakó hozzátartozóinak üzeni, hogy semmi baja nincs. Kéri, gyakran írjanak. Csókot, üdvözlöt küld.

Sas István honvéd a B. 768 tábori postáról szerető csókjait küldi Nánáson lakó családjának. Egészsége kifogástalan. Sok levelet vár.

Felföldi István a P. 939 tábori postáról küldi szerető üdvözlöt Püspökladányban lakó hozzátartozóinak. A névnapra sok örömet és boldogságot kíván. Egészsége kifogástalan.

Kovács Lajos bajtárs a H. 813 tábori postáról megnyugtató csa ládját, hogy semmi baja Irjanak gyakran. Mindenkit szeretettel csókol.

Bakó Lajos honvéd a H. 813 tábori postáról értesíti Debrecenben lakó hozzátartozóit, hogy semmi baja sincs. Az otthoni leveleket nagyon várja, csókot, üdvözlöteket küld.

Szabó László honvéd a H. 813 tábori postáról üzeni édesanyjának és feleségének Debrecenben, hogy teljesen jól van. Csomagot és levelet vár. Szeretettel csókolja őket.

Toma László örvetető a Z. 368 tábori postáról kéri Nánáson lakó hozzátartozóit, hogy sok levelet és olvasnivalót küldjenek. — Egészséges.

Bokor Gyula honvéd a C. 220 tábori postáról üzeni Debrecenben lakó nagymamájának, szüleinek és nagybátyjának, hogy egészsége kifogástalan. Sok levelet vár, szerető csókjait, üdvözlöt küld.

Kiss Gábor bajtárs Hajdú-Böszörményben lakó édesanyjának sok örömet és boldogságot kíván névnapja alkalmából. — Egészséges jól van, sok levelet

APOLLO
filmszínház

KOMOLY SORSKÉRDÉSEKET TÁRGYAL A

Kerek Ferkó
MÉLYÉRTELMŰ FILM.

Előadások: 3, 5 és 7 órákor, vasárnap d. e. 11 órákor is.

vár. Mindnyajukat szeretettel csókolja.

Végh Imre zászlós a K. 791 tábori postaszámra üzeni feleségének, szüleinek és ismerőseinek, hogy jól van. Kéri gyakran írjanak Sok csókot küld.

Vigh Elek honvéd a P. 939 tábori postaszámra értesíti szüleit, bátyját és ismerőseit, hogy semmi baja sincs. Szerető csókjait küldi.

Jablónkay Gábor az F. 198 tábori postaszámra megnyugtató felelőseget és édesanyját, testvéreit hogy semmi baja sincs. Sok csókot és üdvözlöt küld A leveleket az F. 198 tábori postaszámra várja.

Lukács Antal bajtárs a P. 939 tábori postáról üzeni Hajdúböszörményben lakó szüleinek, testvéreinek és menyasszonyának, hogy egészséges. Sok levelet vár, csókjait küldi.

Hegedűs Gábor honvéd a P. 939 tábori postáról értesíti szüleit, testvéreit és menyasszonyát Püspökladányban, hogy semmi baja sincs, egészséges. Sok levelet vár Szeretettel csókol mindenkit.

Márton György őrmester az L. 128 tábori postaszámra értesíti feleségét és családját Debrecenben, hogy egészsége kifogástalan. Kéri gyakran írjanak. Sok csókot küld.

Bácskay József törzsőrmester a P. 939 tábori postaszámra üzeni feleségének, kislányának, szüleinek és testvéreinek, hogy egészsége jó. Sok csókot küld és sok levelet vár.

Goda Lajos szakaszvezető a K. 539 tábori postáról üzeni Hajdúnánásra és Debrecenbe édesapjának és családjának, hogy jól van. Sok levelet vár. Szabadságra egyelőre nem megy. Csókjait küldi.

Balogh Gyula honvéd feleségének és családjának küldi szerető csókjait és üdvözlöt Hajdúszovátára. Jól van. Sok levelet vár.

Bordács Lajos örvetető a K. 539 tábori postáról üzeni szüleinek és testvéreinek Debrecenben, hogy egészsége kifogástalan. Kéri ne aggódjanak érte. Sok csókot küld.

„A dal volt a magyar nyelv megörzöje a román megszállás alatt”

A Mester-utcai egyházzész nőszövetségének ünnepélye

A Mester-utcai egyházzész nőszövetsége tegnap délután jótékony célú műsoros délutáni rendezett Kovács Gusztávné, a nőszövetség elnöke mondott melegszerű megnyitó szavakat.

Utána dr Szabó Lajos nagyváradi lelképásztor tartotta meg előadását „A magyar dal nemzeti-fenntartó ereje” címmel. Hangoztatta, hogy a román megszállás alatt a dal volt a magyar nyelv, a magyar szellem őrzője és megtartója. Hangoztatta, hogy a megszállás alatt nem volt különbség katolikus és protestáns magyar között. A vallásfekezetek közötti békének ma is meg kell lennie, sőt erősebbnek kell lennie, mint bármikor. Ezután a magyar dal első nagy mesteréről, Balassa Bálintról beszélt. Részletesen vázolta a nagy magyar lírikus életét és költői pályafutását. A magyar dal nagy kultúrj lentőségét nem is lehet felbecsülni — mondotta többek között s beszéde végén annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy amíg a magyar ajkáról dalok szállnak, addig bizhatunk a jövőben is.

A nagy tisztelettel kísért előadása után Haendel: „Judás” e. oratóriumának örömhimnuszát énekelték el Bartha Edit, Boross Edit, Jójárt Etelka, Mánya Eva, Nagy Klára, Orosz Klára és Varga Mária tanítónőképződei növendékek. A leánykórus finom technikai énekével osztatlan sikert aratott. Azután dr Orosz Árpád egyházzész tanácsos olvasta fel „Borbély Jóska imádkozott” című pompás elbeszélését, majd Kolozsvár Kiss Katalin szavalta el mély átérzéssel Tompa Mihály: „Az Úr akarata” című költeményét. A hívő délutáni Sípss Imre ny. ref. lelképásztor magasszárnyalású imájával ért véget.

A VATTA

Irta: Ignác Rózsa.

Hárman ültek együtt: a szingigazgató, a vendéglátó ipar egyik főnöke és a nyugalmazott egyetemi tanár. Már mindhárom jócskán túl voltak a hatvanon s a karcuságon Tekintélyük, pocakjuk és rangjuk körülbelül egyforma volt. A pincér mindhármukat méltóságos uramozta. Jogosan és érvényesen.

A vattáról folyt a szó. Nem a kötöző gyapotról, amit közönségesen vattának nevezünk. A „vatta” szó másminő fogalmat takart. A szingigazgató elmerengve nézte szivarja könnyű füstjét; pécsetgyűrűs kisujját mélabusan meghintáztatta, majd így beszélt:

— Mai színház? Hát vice ma színházat vezetni, mikor sorban állnak a jegyekért? Bezzeg az én időmben! Néha heteken át vattáztuk a házat, hogy kikényszerítsük a sikert. Van nekik fogalmatok arról, milyen nehéz vattázni? Lalkus azt hinné, hogy potyajegyre örömjongva gyűl a nép, mint holttetemre az éji vad. Ó nem, barátaim! A bukkott darab szaga messze büzlök. Mennyi furfang, ügyesség, terv, rendszer — igen, rendszer — kell hozzá hogy az ember ügyesen tudja kiosztogatni a potyajegyeket. A bukkott primadonna esküszik hogy ő egymaga kihelyez ismeretlege kéreben kétszáz jegyet. Berendelt a cipészt, a szabászt, a sógorokat, az unokahugokat, a tisztelőket, a házmesterék keresztkomáját.

— Harminc embert legjobban eszben. A titkár felkeresi a diákegyesületeket. Korporative átvesznek negyven jegyet. Eljönnek öten Barátaim, nekem külön vattarendszerezem volt. Én a büffében virsli is szolgáltatam fel a potyajegy mellé... Alig tíz éve. A vatta idejében. De hol van már az az idő?

Igy szölt álmodozva s szivarja vastag hamuja lassan ráomlott a térdére.

Halk köhintéssel kezdte a vendéglátó ipar egykori főnöke, miközben finoman egybefonta fehér

puha ujjaikat:

— Tíz éve egyik üzemen, bizony nem a legjobban jövedelmezett. Előkelő nagyvendéglő volt városunk egyik divatjátmut negyedében. Be is csukattam nemcsokára. A divattal oktalanság szembebeszéltem. De az utolsó szilveszteren — most tíz éve éppen — még egyszer megtöltöttem a termeket. Vattáztam, — ahogy kedves barátom, te mondád. — Tudod, sok a rokonom. A menő elsőrangú volt: fogas, ropogós malac, kiütös kalács, torta, parfé puncs. Csak borralalóban kifíztem valami háromszáz pengőt. Mert a vendéglő vatta, nem fizet. Pláne, ha rokon... Igy volt ez. Talán igaz se volt.

A professzor, aki idáig feszűntlen figyelt, most fűrgen legyintett és diákos fejlesunyással előre elnevette magát:

— Pszt! Ez mind semmi! Ha nem az egyetemen. Ott volt csak igazi! Jöttek a nagynevű külföldi előadók nyakra-főre. Az ember nek nem volt ideje mindenki előadásán jelen lenni. Kiadtuk a rendeztet a tanárségedeknek: ott legyenek helyettünk is. Ok se voltak restek: tovább adták a rendeztet. Berendelték az összes altiszteket. A derék fiúk feketébe öltöztek. Kaptak illő napidíjat is. Beültek a padokba. Egyszer egy holland tudós járt nálunk. Előadás után találkoztam vele.

— Mondja:

— Professzor úr! Soha ilyen művelt országot! Valóban elbájol hogy Önöknél ilyen exaltikusan lelkesednek a tudományért. Amint bátorkodtam kifejteti a szót: differenciálszámítás, a teremben falrengétezen feldübörgött a taps...

— Persze, — ez nem most volt, — mondta a professzor és kissé elpirulva körülnézett, mintha azt figyelme, nem hallotta-e meg a szavait valaki. — Lehet, hogy most már másképpen van Mert most vattaellenes konjunktúra van, ugyebár?

Ravasz László püspök az egyházak közeledéséről

A dunamelléki református egyházkerület tegnap kezdte meg ezévi közgyűlését. Telek József gróf, főgonnok mondott bevezetöt utána Ravasz László püspök tartotta meg beszámolóját.

— Az egyház nem úz napipolitikát — mondotta a püspök, a háborúba nem avatkozik bele sem politikával, sem propagandával. Feladata, hogy hirdesse e világnak Isten igjét. A kereszttyén egyetemesség gondolata kötelességünkkel teszi, hogy az egymástól eltávolodott, vagy éppen szembenálló egyházak közel legyenek egymáshoz.

— Nem unióról van szó, az tökéletesen reménytelen utópia.

— A kérdés az: miféle eszközöket lehetne találni, hogy az egyházak dogmatikai jellegének fenntartásával közös gyakorlati magatartást találjanak közös ké-

désekkel, igényekkel és fenyegetésekkel kapcsolatban.

A továbbiakban a püspök beszélt az állam és az egyház kapcsolatairól, majd szóváltette egykét lelképásztor sajnálatos megtevéséről. Ezek boldogboldogtalannak komoly előkészület és további kereszttyén élet biztosítása nélkül kiszolgáltatatták a Krisztus testéhez való tartozás okirát és ezért magas stóládiját fogadták el.

A megtévedtek elveszik méltó büntetésüket.

De mindennél fontosabb, hogy az áttérécek ügyét az ilyen részletkérdésekre vonatkozóan is szabályozzák. Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

Egy bizonyos: Isten megmarad Istennek és Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz!

Margarin kiosztás

Értesitem a város közönségét, hogy a *rendes zsirjegy november hó 28-tól december hó 4-ig terjedő időre szóló 30-as, ugyszintén a nehéz testi munkások és terhes szoptató anyáknak járó pótzsirjegy ugyanezen időre terjedő 30-as számú szelvénnyére zsi, zsirszalonna és szszalonna nem szolgáltatható ki, hanem csak margarin és pedig a rendes zsirjegy 30-as számú szelvénnyére 10 dkg, a pótzsirjegy 30-as számú szelvénnyére pedig 4 dkg.*

HUNGARIA
filmszínház

Dumas világhírű regénye új feldolgozásban:

Gróf Monte Christo

I. rész: AZ IF-VAR FOGLYA

Előadások: 5 és 7 órákor.

A Közélelmezési Ügyosztály által intézmények, közületek stb. részére kiadott utalványokra, amennyiben azon zsir, vagy zsirnakvaló szalonna van kiutalva, továbbá a körzeti irodák által szabadságos katonák stb. részére kiadott *Revdhiveli jegy zsirra* elnevezésű jegyre azonban a hentesiparos a november 28-tól december 4-ig terjedő 3 héten is zsirt, vagy zsirnakvaló szalonnát köteles kiszolgáltatni.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g o

Ma 5 és 7 órákor az izgalmas, érdekesítő, fantasztikus filmek:

Örök álarc

(Dr Dumartin második élete)

Fősz.: Mathias Wiemann, Peter Petersen, Olga Csehova

Révész püspök mély értelmű beszédével végződött a tiszántúli református egyházkerület közgyűlése

A Tiszántúli Református Egyházkerület Révész Imre püspök és Papszász Lajos bihari egyházmegyei, legidősebb gondnok h. főgondnok elnöklésével folytatott tanácskozásait az egyház presbiteri tanácstermében.

Népiskolai ügyek

Behatóan foglalkoztak a népiskolai ügyekkel. Szűcs János egyházkerületi népiskolai felügyelő sok munkával, lelkiismeretes és felelősségteljes körültekintéssel összeállított jelentését a közgyűlés tudomásul vette, a felügyelő munkájáért elismerést és köszönetet szavazott a közgyűlés.

Szűcs János ismertette a debreceni egyházmegye felterjesztését a népiskolák nyolcosztályúvá való fejlesztésével járó szükségletekről. Az egyházkerületi közgyűlés Szűcs János javaslatát elfogadta és kéri a Konventet, hogy az összes népiskolákat fenntartó egyházközségekre vonatkozólag inuitson adatgyűjtést, hogy tisztán lássák, milyen szükségletek lennének dologi és személyi téren és hogy mi lenne a tanítói szükséglet akkor, ha minden iskolát nyolcosztályúvá fejlesztenének.

Az alsós zabolos-hajdúvidéki egyházmegye az iránt intézett felterjesztést a kerületi közgyűléshez, hogy indítson akciót az arra érdemes tanítók VII. fizetési osztályba jutása érdekében. A javaslatot Szűcs János egyházkerületi felügyelő ismertette és ezt a közgyűlés elfogadta. Az egyházkerület kéri a Konventet, lépjen érintkezésbe a vallás és közoktatásügyi miniszterrel annak érdekében, hogy minden további nélkül kapják meg az arra érdemes és ezt megszolgált tanítók a VII. fizetési osztályba való előléptetését.

Az elemi iskolákban eddig mindenütt csak az állam által kiadott szemléltető képeket használták. Szűcs János most javasolta és a közgyűlés kimondta, szükségesnek látja, hogy a református népiskolákban a református szemléltető képeket legyenek, ezért megkeresi a Konventet, foglalkozzon ilyen képek készítésével és ezekkel lássák el a ref. népiskolákat.

Jó hatással vannak a népiskolai felügyelő látogatásai

Szűcs János népiskolai felügyelő már a múlt esztendőben 36 egyházközségben 400 tanítói munkáját figyelhette meg. Altlában mindenütt jó tapasztalatokat szerzett és erről az egyházkerületi közgyűlésnek is jelentést tett. A lelkipásztorok és maguk a tanítók is mindenfelé kifejezték azt az ohajításukat, hogy mivel ez a látogatás igen gyümölcsöző volt rájuk nézve, a jövőben nagyon jó lenne, ha az egyházkerületi felügyelő mindenholva eljutna és a maga pedagógiai rajteremtésével, tapasztalataival, szak tudásával, irányítást adni a tanítóknak.

Természetesen az lenne a legcélsezerűbb, ha mivel rendkívül fontos érdekek fűződnek a református gyermekek népiskolai kiképzéséhez, az egyházkerületi felügyelő állandóan látogathatná az összes református népiskolákat.

Révész Imre püspök kijelentte, hogy az új népiskolai felügyelő munkájába alkalma volt bepillantani és a legnagyobb meglepetésére szerzett tapasztalatokat, nagy elismeréssel látta értékes munkáját.

Az új református tanterv alkalmazása

Szűcs János iskolalátogatásai alkalmával azt tapasztalta, hogy helyenként nem az új ref. tanterv szerint folyik a tanítás. — Javaslataira a közgyűlés kimondta, szükségesnek látja a Konvent megkeresését az iránti intézkedés végett, hogy legalább az alsó tagozatokban, tehát az alsó négy osztályban mindenütt

református tanítási terv szerint tanítsanak, az ötödik és hatodik osztályokban pedig legalább dolgozzanak át a tanítási tervet a református tanterv szerint. Különösen nagy zavarok voltak az önálló gazdasági népiskoláknál. Ezekben a VII. és VIII. osztály tanköteles gyermekeit vették át, tehát úgy gondolták, hogy nekik csak hat osztályuk van, ezért a régi tanterv szerint tanították, holott ezek az iskolák is nyolcosztályos iskoláknak tekintendők.

A közgyűlés kéri a Konventet, hogy ezekben az iskolákban is rendelkezjen az új tanítási terv használatát.

A Baltazár-alapítvány nagy vagyonából a tavalyi maradvány segélyi adás ki

Dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi professor, a Baltazár Alapítvány kurátora tett jelentést a közgyűlésnek a vagyon helyzetéről. Az alapítvány vagyonáról 1942. december 31-én a következő volt: 30 holdas tanya és birtok a Szepesen, 9,5 hold tanyánélküli föld a Peterfia dűdőben, házingatlan a Kálmán-ter 11. szám alatt és a Polgár községi levő ingatlan, melyet iskola céljára átengedtek végül 41.000 pengő készpénz.

A Kollégium gazdasági hivatalának vizsgálata szerint az alapítvány gondnokságának számadása minden tekintetben rendben van és helyes.

Kun Béla javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy a Baltazár Alapítvány az idén is ugyanolyan összegű segélyeket oszt ki, mint a múlt évben teite. Ezek összege mintegy 7000 pengőt tesz ki.

Kolozsváry Kiss László felszólalása után a közgyűlés köszönetét fejezte ki Kun Béla munkássága iránt, amellyel hosszú évek óta nagy szeretettel és lelkiismeretességgel foglalkozik az alapítvány ügyeivel.

Elismerés a vallásoktatóknak

Módis László egyházkerületi választási elnök összefoglaló jelentést terjesztett a közgyűlés elé az elmúlt iskolai évről. Az egyházkerület a választókat lelkésznek elismerését és köszönetét fejezte ki értékes és egyházépítő munkásságukért.

Módis Lászlót 12 évre újra megválasztották

Szűcs János terjesztette elő a szakelődő választásának ügyét. Az egyházkerület területén levő nem református iskolákban a vallás tanításnak, nevelésnek irányítására és a vallásoktatási szakfelügyelet ellátására 12 évi időtartamra vallásoktatási szakelődőt kell választani, mert a megbízatás lejárt.

Az egyházkerületi közgyűlés közfelkiáltással ismét Módis Lászlót választotta meg szakelődőnek, akinek munkássága iránt eddig is teljes elismeréssel volt minden egyházi hatósága.

Nagyszabású ifjúsági munka az egyházkerületben, Tamás Ferenc missziói lelkész iránti elismerés

Tárgyalta a közgyűlés Tamás Ferenc egyházkerületi missziós lelkész jelentését a múlt évi munkásságáról. A jelentést a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette és felhívta az espereseket, hogy a gyermekek gondozása érdekében további lépéseket tegyenek. Az egyházkerületnek az a kívánsága, hogy minden egyházban legyen gyermek-istentisztelet és vasárnapi iskola. Tartanak vasárnapi iskolai vezetőképzéseket. Tegyenek különbséget a levante és a KTE munka között. Igyekezzenek az ifjúságnak otthont szerezni és tartanak sorozatos körzeti konferenciákat, évenként legalább egyszer pedig fiúk és lányok részére többnapos ifjúsági kon-

ferenciákat rendezzenek.

Az egyházkerületi közgyűlés nagy szükségét látja a leány-munka kifejlesztése érdekében külön leánytitkár beállításának. Bakó László szegedi lelképásztor a szörványmunkával kapcsolatban kérte, hogy a Konvent gondoskodjon megfelelő költséggel a missziói munka kiszélesítésének lehetőségéről.

Révész Imre püspök megvilágította a helyzetet és a legfontosabb tenivalókat és az egyházkerületi közgyűlés Tamás Ferenc missziói lelkész jelentését munkássága iránti teljes elismeréssel tudomásul vette.

Ugyancsak örömmel vették tudomásul Palaky László konventi missziói lelkész jelentését az egyházkerület területén végzett református KIE munkáról.

Acz Mihály barátai missziói lelkész is beszámolt munkájáról. A közgyűlés Acz Mihály munkájára Istenáldását kérte.

Értekes munka folyik a munkai internátusban is. Különösen Révész Imre püspök látogatása óta lendült fel a munkai szörvány internátus fejlődése. A közgyűlés melegehangú elismerését nyilvánította Bartha Tibor vallásoktató lelkésznek, aki elismerésre méltó, nagyszerű munkát végez Kovács József fiatal munkai lelképásztorral együtt. A püspök szeretettel kérte az érdekel egyházmegyei vezetőit, hogy megértéssel intézzék az internátust érdeklő felmerült kérdéseket.

Tamás Ferenc missziói lelkész arról is beszámolt, hogy a Tiszántúli legközelebbi közpiskolájában a diákok között nagyszabású szörványmissziói munka folyik. A diákok nagyon sok tanulmányi központot látogatnak meg.

Révész Imre püspök a múlt évben felhívta a lelképásztorokat, hogy levante esztendőket tartssanak, melyek úrvacsora osztással végződjenek, de ezekben való részvételre sehol se kötelezzék az ifjúságot. Tamás Ferenc most a közgyűlés előtt beszámolt arról, hogy a levante esztendő napok szép eredményt hoztak és egyre szélesebb területre fejlődnek.

A levante lelkigondozására az illetékes miniszter szabályzatot adott ki. A közgyűlés megnyugvással vette tudomásul, hogy az egyházkerületben a levante lelkigondozása a kiadott utasítások alapján is intézményesen szabályozást nyert.

Az egyházkerületi közgyűlés köszönete Nagy István diakon szászintézeti igazgató iránt

Az egyházkerületi közgyűlés foglalkozott a diakonissza intézet működéséről szóló jelentéssel is, mely a multévi munkát tárta fel. A közgyűlés a jelentést a legteljesebb megnyugvással vette tudomásul. Nagy István diakonissza-intézeti igazgató lelkésznek köszönetét fejezte ki azért, hogy a diakonissza intézetben végzett hatalmas eredményű munkája mellett tíz esztendőig önzetlenül és áldozatosan hordozta a kiépülő diakonusképző intézet terheit is, mint annak igazgatója és végül a diakonissza munkák fenntartása és továbbfejlesztése érdekében végzett emberfeletti és áldott eredményű erőfeszítésekért személyes és munkája iránt a közgyűlés osztatlan bizalmát és szeretetét nyilvánítja.

A tárgysorozatban levő ügyeket éppen azok kitűnő előkészítettsége következtében a közgyűlés olyan gyorsan letárgyalta, hogy már délelőtti 11 órára befejeződhetett a tanácskozás.

A közgyűlés Debrecen városának a közgyűlési terem és a református egyháznak a presbiteri tanácskozó terem átengedéseért hálás köszönetét fejezte ki és ezt jegyzőkönyvben is megörökítette.

Harsányi Pál esperes a közgyűlés elismerésének adott hangot, melyet az egyházkerület tisztikarának munkája, elköszése és a helyettes főgondnok közreműködése felett érez.

Keleti perzsaszőnyeget
magas áron vesznek.
Grünfeld, Bika szálloda.

Révész püspök zárószavai

A püspök meleg szavakkal fogadta az elismerő szavakat, melyeket áthárított az egyházkerület előadóira. Az ő rendkívül gondos munkájukért és a közgyűlés tagjainak nyugodt, harmonikus, megértő tárgyalást biztosító odaadó, szeretetreméltó, testvéries részvételéért, különösen azoknak, akik mindvégig kitartanak a közgyűlésen, hálás köszönetet mondott. Az előadóknak nemcsak szigorúan jogi alapon, hanem a szeretet lehetőségét szempontjából is megnéznék minden ügyet és ezzel nagy mértékben megkönnyítik a gyors és jó közgyűlési tárgyalási menetét.

— Hol volnánk ma már — mondotta a püspök — csak a kollégiumi jubileumi alkotáskor terén is, ha nem jött volna közebe a új világhatasztrófa és nem kellett volna nagyon keservesen megtanulnunk, amit az Úr mondott: „Az én gondolataim nem a ti gondolataitok és az én utaim nem a ti utaitok”. Lehet, hogy hosszabb vitákat váltanak ki, de az új kollégiumi internátusért, az új teológus otthon ügyéért szívesen vállalnánk a hosszabb vitát. Az Isten a vetést növeszti a hó alatt is. Emberek elpusztulhatnak a romok alatt, intézmények külső keretűk egük napról a másikra megváltozhatnak. Ami ma még itt áll és virágos, esendős munka, holnap füstölög romhalma alá, de a hó alatt, ennek a nagy emberi bünnök és isteni büntetésnek a takarója alatt csirázik az új élet Isten szent Lelekének munkájából. „Hiszem, hogy utódaink fognak építeni, nekünk pedig érdemes addig is. „Ink, hogy legalább a magot biztos és tiszta kőből adhassuk át utódainknak. Más a vető és más az arató. — mondja az Úr

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. XI. 26.

Jézus Krisztus, de eljön az idő amikor a vető és az arató együtt örülnek majd az Ő országában.

A jelentőségteljes záróbeszéd után a püspök meglehetősen imával zárta be a közgyűlést.

— Neha nem látjuk a Napot, bár az égen ragyog, de szél fúj át rajta és ismét kiderül. Istenünk, a Te napodnak: irgalmasságnak arca bűneink bűntetésétől olyan nagyon el van előlünk takarva, mint ahogy elborítja most a Nap fényét az ősi égen az ólmos és terhes felhő. Tudjuk és megvalljuk szívünk teljes hálaadásával, hogy hiszünk a Te Igédnek és amikor a Te szentleked, amely nem tudjuk, honnan jő és hova megy, de ahova akar fújni, oda fú, amikor a Te szent lelked szelvése megzúdul, eltűnnek a felhők és teljes fényben ragyog ránk irgalmasságnak napfényes arca. Hálaát adunk neked, hogy ennek bizonyosságát szorosan szívvel, rettegő érzések között bár de mégis a Te kijelentéidnek, ígéreteidnek sziklájára állva, a Te általad ránk bízott dolgok intézésében e napok folyamán el lehettünk, könyörünk, ne engedj bennünket semmiféle sátni és világi forgószéllel elszakítani arról a szikláról, amelyre bennünket állítottál: a hitvallás sziklájáról, amelyről azt mondta szent Fiad, hogy aki ezen a sziklán megáll, mindig Péter, az maga is kösziklává lesz és Te ezekre akarod építeni a Te anyaszentegyházat, úgyhogy a poklok kapui sem vehetnek azon diadalmat.

A püspök beszéde és imája nagyon mély hatást váltott ki a közgyűlés tagjaiból, akik ezután dicsőrelettel énekeltek s ezzel az egyházkerület közgyűlése befejeződött.

Felhívás a lábbeli igénylőkhöz

Október havában 12.000 igénylést adtak be, 8520 utalványt adtak ki

Értesítem az érdekelteket, hogy ez év október havában 12.000 külföldi lábbeli-igénylés érkezett a városi közlekedési igazgatósághoz. E nagyszámú igényléssel szemben férfi, női és gyermek esetén 8520 darab utalvány kiadását engedélyezte a miniszterium. Ezért az igénylések közül mintegy 2500-at el kellett utasítani.

A kiutalásban részesültek az utalványok átvételére vonatkozó felhívást egy-két napon belül postai úton megkapják. Az utalványok kiállítását az érvevonatkozó értesítések elpostázása már magában nagy munkát jelent az amúgyis túlterhelt hivataloknak, valamint a postának is, ezért a kiutalásban nem részesültek részére értesítő lapokat nem bocsátott ki a közlekedési igazgatóság.

Azok az igénylők tehát, akik a közeli napokban utalványok átvételére felhívást nem kaptak, ezúton vegyék tudomásul, hogy kérelmük készletihány miatt nem volt teljesíthető.

A miniszterium által rendelkezésre bocsátott készletből ezidőközben a talpalásra benyújtott igényléseket lényegesen nagyobb számban ki tudtuk elégíteni, lényegesen kisebb mértékben azonban a kész lábbelire és a fejlelésre vonatkozó, legkisebb számban pedig a mértékutáni lábbelire vonatkozó igényléseket.

Felhívom ezért a város lakosságát, hogy a havonta-előírt időben csak a legszükségesebb esetben igényeljen lábbelit, fejlelést vagy talpalást, mert a talpalásra benyújtott kérelmeket nagyobb számban tudjuk ugyan kielégíteni, azonban a mértékutáni és kész lábbelire, valamint a fejlelésből oly kevés mennyiség áll rendelkezésre, hogy az igénylések nagy számára tekintettel csak azok részére adható ki utalvány, akik ez évben kiutalásban még nem részesültek s ezek közül is

elsősorban a frontról hazajött és leszerelt katonákról, valamint azon közszolgálati és közforgalmi közlekedési vállalati alkalmazottak igényeinek kielégítéséről kell gondoskodni, akiknek mellőzése esetén a közszolgálat sérelmet szenvedne.

Felülelgesen terhelik és munkájában hátráltatják tehát a hivatalt azok, akik havonként vagy kéthavonként újabb igénylést nyújtanak be.

Polgármester.

A dorogi szíjgyártó különös éjszakai kalandja

A napokban éjszaka 21 óra után Hajdú Lajos 57 éves hajdúdorogi szíjgyártómester szobájába behatolt egy ismeretlen férfi és ott motoskált az ágya körül. A szíjgyártó felriadt álmából és megragadta a váratlan éjszakai látogatót, akin borkabát volt. A sötétben dulakodott az ismeretlen férfivel, akiről azt gondolta, hogy rabló. Nagynehezen az ajtó közelébe kerültek és ott felkapta a fejszét és alaposan fejbevágta vele az ismeretlent, akit nem látthatott, mert szobájában sötétség volt. Azt érezte, hogy az ütés után az ismeretlen összeesett. Felkapta és kidobta szobájából az udvarra. Tovább nem ment, mert bal lótt, hogy kettlen is lépdelnek az ajtó felé, felkapták a kidobott embert és elszaladtak vele.

Másnap a csendőrségen panaszt tett a különös támadásról a szíjgyártómester. A csendőrök megállapították, hogy Gyuró János földműves járt Hajdú lakásában, de nem rablási szándékkal. Mula-tozás után két társával elindult, hogy felkeresse egyik nőismerősét és valahogyan eltévesztette a házat és a szíjgyártó szobájában mászkált.

Gyuró fejszerűlése nem súlyos, hamarosan felépül. Magánlakésértés miatt megindult ellen a bünvádi eljárás.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, november 20-án reggel 8 órától, november 27-én reggel 8 óráig: Kossuth, Piac u. 26, telef. 30-95 Magyar Korona, Kálvin-tér 15, telefon: 16-06. — Arany János, Csapó u. 66, telefon: 11-78, sz. Hungária, Szoboszlói út 4 sz., telefon: 32-50 szám.

Ne higgy nekem

Ne hidd el, ha azt mondom, hogy én szeretlek téged,
Ne higgy, hogyha könnyes szemmel

A szemedbe nézek.

Mert hazugság minden szavam,
Ami mondok néked,
S hazugsággal hiteltelni:
Te jól tudod, hogy milyen nagy vétek.

Hazug szavam, csókos ajkam,
Ne kísértse véred,
Ne hidd el, ha esküszöm is,
Hogy szeretlek téged.

Szabó Erzsébet.

— Kormányzó Urunk megtekintette az állami vásárlások kiállítását a Szépművészeti Múzeumban. A Kormányzó Urat Fáy István és báró Wlassics államtitkárok fogadták és a kiállításon Csányi Dénes, a Szépművészeti Múzeum igazgatója kísérte végig.

— A szabadegyetemen (Népszerű Főiskolai Tanfolyam) a Dérimúzeumban november 26-án, pénteken előadást tart 5 órai kezdettel dr. Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár „Kant élete és bölcselete” (vetített képekkel), 6 órai kezdettel dr. Orsós János Imre egyetemi ny. r. tanár „Háborús börtönalakmak és elhárításuk” (vetített képekkel) címen. Belépés díjtalan.

— A Szeretetszövetség bibliaköre ma délután 5 órakor lesz a Teleki-utca 71. szám alatt az árvalházban. Az érdeklődő testvérek és tagokat szeretettel várja a vezetőség.

— Dr. Ruttkáé Árpád rendőrtiszt megkapta a közgazdasági vizsgát. Rövid tanulmányi szabadságáról visszatérve, ismét elfoglalta hivatalát.

— Felhívás. A leventegyűsítet felhívja a kör középiskolás és érettségizett tagjainak figyelmét a szabadegyetem pénteken délután 5 órakor a Dérimúzeumban előadójában tartandó előadására, melyet dr. Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár „Kant élete és bölcselete” címen. — Juhász István, a Gamma gyár vezérigazgatója szombaton délután 5 órai kezdettel az egyetem aulájában előadást tart „Az ifjúság szerepe a magyar közgazdaságban” címmel. A kör tagjai minél nagyobb számmal vegyenek részt az előadásban. Gyülekező háromnegyed 5 órakor az egyetem előtt.

— Dr. Benkő Lajos ceglédi közjegyző meghalt. Dr. Benkő Lajos kormányfőtanácsos, ceglédi kir. közjegyző életének 67-ik évében meghalt. Cegléden helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. Benkő János nyugalmazott alezredes és dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő testvérét, dr. S. Szabó József nyug. gimnáziumi igazgató vejét gyászolja az elhunytban.

— Kolozsi László nyugalmazott főjegyző életének 60. évében rövid szünet után Debrecenben meghalt. Az elhunyt harminc éven át volt Bártód központi főjegyzője, tagja Bihar vármegye törvényhatósági bizottságának. Halála széles körben keltett részvétet.

— Felakasztotta magát a fogasra Budapestten Hollós Márton MAV felügyelő 65 éves felesége és mire észrevették, meghalt.

Egy hónapi fogháza ítélték, mert légiriadó idején nem sötétítette el lakását

Egy hónapi fogháza ítélték a debreceni törvényszék Dudics István Teleki utca 90. szám alatt lakó timárségét, mert elsötétítés idején a légiriadó elrendelésekor lakása ajtaját nem sötétítette el és fény szűrődött ki az udvarra.

A tárgyaláson Dudics azzal védekezett, hogy a légiriadó

előtt néhány perccel ért hazarolagos állapotban. Az üvegtápra szerelt papírt lesodorta a kezével, nem vette észre, hogy mit csinált és így történt, hogy a fény kiszűrődött az udvarra. A bíróság az ényhító körülményre való tekintettel a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

* Házasság. Loyko Magda okl. tanítónő és Perényi Tivadar folyó hó 25-én házasságot kötöttek. Minden külön értesítés nélkül.

— Kéthavi fizetést ad kinevezett tisztviselőnek karácsonyi segélyként Kolozsvár városa.

— Öngyilkos lett Kun Zsigmond barabási földbirtokos, ki vadászfegyverével agyonlőtte magát. Azt hitte, hogy gyógyíthatatlan betegséget kapott és azért lett öngyilkos.

— A kassai malomárok vizében halva találták Ziegelhoffer Arnold városi erdőőr, aki véletlenül a mély vízbe zuhant. Egy diákgyermek látta fuldoklását, de nem mert segítségére menni és így az erdőőr megfulladt.

— Munkács mellett, Podheringen házi mulatságon volt Kabáczy György oroszvégi községi bíró a feleségével. Az asszony annyira részeg lett, hogy hazafelé tartva összeesett és miatta férje kocsiját ment, hogy a részeg asszonyt haza tudja szállítani, az asszony befordult a Latorca vizébe és megfulladt.

— Megmérgezte magát a postahivatalban Budapestben Malits Mária 23 éves tisztviselőnő. A tisztviselő állapota életveszélyes. Az öngyilkossági kísérlet oka ismeretlen. Nagyon rendes, komoly tisztviselőnek ismerték a Németvölgyi-úti postahivatalban.

— Gondoskodnak a rászorultak csecsemőkezelőjéről. Illetékes kormányzati helyen intézkedés történt a szegényebb néposztály csecsemőkezelőjének előteremtésére. A textilgyártásban biztosítják a szükséges mennyiségű csecsemőkezelőanyagot. Ezeknek az anyagoknak gyártása már folyamatban van.

— Négy cigány öt mázsa almát lopott a tiszaföldvári gazdasági iskola kertjéből 2000 pengő értékben. A csendőrok letartóztatták a négy tolvajt.

— A svájci határon hőröndbe csomagolt, megcsontított női holttestet találtak a gyorsvonat átvizsgálásakor az egyik fülkében. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— Hamis uszoraaváddal feljelentette Kónya Kálmán szolnoki vármegyei számvevőszéki tanácsost Molnár Gyula markerekedő. A számtanácsos tisztázta magát és hamis vád miatt eljárás indult Molnár ellen, akit a szolnoki törvényszék három és fél évi fegyházra ítélt. Az ítélet nem jogerős.

— Besurranó tolvaj arany-neműket lopott Dailos Ferenc fűszerkereskedő, Diószegi-utca 6. szám alatti lakostól. A tettes behalt a lakásba és onnan egy patkóalakú pénztárcát, melyben aranygyűrű, arany nyaklánc és pénz volt, 1000 pengő értékben ellopott.

* Felhívás Debrecen város kultúrtaársadalmához! Ötven magyar festőművész kiváló értékálló alkotásait a nagy érdeklődésre való tekintettel a „Bika-szálloda” kis dísztermében 1943 december hó 2-ig meghosszabbítottuk. A kiállított festmények eredeti műrémek. Mindenki festményért a művész szavazatát vállal. Karácsonyra szerezzen családjának és ezzel önmagának is egy életrevaló örökbecsű emléket, mert a kiállított alkotások mindig nagyobb értéket képviselnek. Kedvező feltételek. A kiállítás nyitva reggel 9-től este 7 óráig. Megtekintése díjtalan. Debrecen kultúrtaársadalmát 50 magyar festőművész várja hazafias szeretettel.

— Negyvenhét állatbőrrel akart „feketézni” Czibere Sándor nádudvari timárségét, aki a csendőri nyomozás adatai szerint több gazdától átvett összesen 47 állatbőr, bivalybőröket, ökörbőröket, báránybőröket azzal, hogy titokban felesbe kikészíti a bőroket. A bőroök kikészítésére engedélye nem volt, mert a bőroök nem jelentették be és Czibere még ipar-engedélye sem volt. Megindult elene a debreceni ügyészségen a bűnvádi eljárás köz-llátásba utközö vétség miatt. Bűnöség elé kerülnek a gazdák is a bőroök elrejtése miatt.

— „Horgos” betörő éjszaka szalonnát horgászott az ablakon át. Ifj. Füvessy Lajos szerelő és kűfűró. Simonffy-utca 15. szám alatti lakásának utcai ablakát éjszaka fél 2 óra után ismeretlen tettes benyomta és horgosbottal a szobában levő összes szalonnát kiemelte. A károsult feljelentésre a rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézre kerítésére.

— Ellopták a piacon pénztárcáját összes élelmiszerjegyeivel és 20 pengő készpénzzel Dalmi Sándor napszámos, M. szena-utca 2. szám alatti lakosnak. A rendőrség a károsult feljelentésére megindította a nyomozást.

— Égő lámpába akartak petróleumot önteni, szénét égett egy százholdas gazda. Tamási közsében vitéz Mikó György százholdas gazda és felesége konyhájuk égő lámpájába petróleumot akartak önteni egy tizliteres ürtartalmú kannából, amelyben még nagyon nyílégi petróleum volt. A kanna fellobbant égő tartalma a házaspárra ömlött. Vitéz Mikó Györgynek eleven fállyaként kirohant az udvarra, ahol belefeküdt az esőtől átázott poscslás talajba. Segélykiáltására előrohantak a szomszédok, akik behatótak a lángbanálló konyhába, ahol megszenesedve találták vitéz Mikó Györgyöt. Az asszonyt reménytelen állapotban szállították a szekszárdi kórházba.

— Kiterjesztették a hadisegély-létfogósultságot. A honvédelmi miniszter rendeletét közli a hivatalos lap a hadisegélyek kiutalásának újabb szabályozásáról. A rendelet értelmében a hadisegélyről intézkedő előbbi rendelkezések hatályát kiterjesztik azokra a bevonultakra, illetve hozzátartozókra, akik a december elsején életbe lépő rendelt hatálybalépőkor kiegészítőszolgálatot teljesítenek és 1942 november 25. előtt vonultak be. A segélyt július 1-ig visszamenősen kell kiutalni. Intézkedik a rendelet arról is, hogy a segély felemelt összegben folyósítandó és újra le kell tárgyalni az eddig elutasított hadisegélykérelmeket is mert a most megjelent rendelet kedvezőbben bírálja el a bevonultak hozzátartozóinak ügyét, mint az eddigi rendelkezések. Minden folyamatban levő hadisegély-ügyben már az új rendeletet kell alkalmazni, viszont a rendelet intézkedései nem vonatkoznak azokra, akiket 1943 november 30-ig bázárólag tartósan szabadságoltak, illetve leszereltek.

Értesítés:
Katonai szolgálatból leszerelt és most ismét a kedves megrendelőim szolgálatára állók
Nádor Istvan
úrszabó,
SZENT ANNA UTCA 12.

Bök

Befolyt a víz a cipőbe,
Nem csoda e rossz időbe.
No meg aztán mi tagadás,
Van rajta két nagy szakadás.

A víz benne szilveg-szulog,
Itt kicsurog, ott becsurog,
Freccsen hátra meg előre:
Ilyen egy költő cipője.

SZENDE.

Háromévi börtönrre ítélt a debreceni tábla egy volk huszti rendőrt, aki megett a bűnjel libát, csait, lopott, sikkasztott

Nehéz János 38 éves volt huszti rendőr ellen család, lopás, sikkasztás, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt bűnvádi eljárás indult, mert a huszti városra érvényes helypénz szelvényeket nem 60 fillérrel, hanem 1.50-2.50-ért adta. A vásárosok tettek ellene feljelentést és a nyomozás során kiderült, hogy még más bűncselekményeket is követett el. Hivatalos hatalmával visszaélve nőket vert meg, majd bűnjelként lefogott libát sikkasztott el a község házárol és megett a barátja lakásán Rábizonyult, hogy hazkutatások idején ékszerket, evőeszközöket, ruhaneműket lopott többektől.

A huszti törvényszék Nehéz Jánost két évi és 14 napi börtönrre ítélt. Vele együtt ítélték el mint bűntársat Bulej Mihály kézbesítőt és Jabecz Ferencet, akik osztoztak a zsákmányon. A bíróság 3-3 hónapi fogháza ítélté őket. Orgazdaság miatt Maráz Erzsébetet 3 hónapi fogháza ítélték.

Az ítélet a debreceni tábla elé került, melynek büntető tanácsa megsemmisítette Nehéz János büntetését és 3 évi börtönrre ítélté. A többiek büntetését helyben hagyták.

Ellopta a sebesült tiszték és honvédek élelmiszereit — elítélték három hónapi fogháza

A debreceni törvényszék elé került csütörtökön Gyuricskó József kertmunkás, aki a künnikai telepen dolgozott. A vád szerint Gyuricskó a nyáron a sebesült klinikán apolt súlyosan sebesült tiszték és honvédek élelmiszereit lopkodta az ablakon át. Hordta a gyümölcsöket szalonnalopón kenyeret. Az egyik szalonnalopón tetten érték és így került kézre. A vádirat 9 loppással vádolta Gyuricskót, aki Trásy András tanácselnök előtt csak egy loppást ismert be, amelynél tetten érték. A károsult honvédek és tiszték kijelentették még a nyomozás során, hogy nem kívánják az élelmiszertolvaj megbüntetését.

A bíróság a bizonyítékok alapján 3 hónapi fogháza ítélté el Gyuricskót. Az ítélet nem jogerős.

— A munkásközpontok ünnepélyes megnyitása december 4-én az Ipartestület dísztermében lesz. A debreceni Hivatásszervezet körzeti titkársága a munkásság továbbképzése céljából hároméves munkásközpontot rendez. Az ünnepélyes megnyitás december 4-én az Ipartestület dísztermében lesz, amely alkalommal dr. Hankiss János kultúrminiszteriumi államtitkár „A műveltség” címmel tartja az első előadást. A beiratkozások minden nap este 6-8-ig a Ferenc József-út 36. szám alatti helyiségben eszközölhetők.

— Hideg lakásból a háztulajdonos költségen szállodába költözhet a lakó — mondotta ki a budapesti törvényszék Szamosy-tanácsa egy érdekes kártérítési perben. A kiadott központi fűtéses lakás fűtőtestei első időben nem működtek, mire a lakó a hideg szobából penzióba költözött és költségei fejében 281 pengőt követelt a háztulajdonostól. A bíróság a szállodai díjon felül megítélte a kétheti bér 25 százalékát is, mert a lakó a bérössz 9 negyedrészét központi fűtés és meleg vízszolgáltatás címén fizette.

Gyászrovat

Balogh Sándor nyug. MAV segédtestje neje, Iván Mária 57 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó termében Lakás: Sámsoni-út 17. Dankó temetkezés.

Virágh Lajos gazdatiszt 63 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 1 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termében 55. Dankó temetkezés.

Bánki Lajos pilóta-honvéd 23 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 1 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termében. Dankó temetkezés.

Zádocky Antal temetése. Öszinte nagy részvét mellett temették el csütörtökön délután a köztemető díszravatalozójából Zádocky Antal debreceni piarista kereskedelmista diákot, aki tragikus hirtelenséggel hunyt el. A temetésen nagyszámú gyászoló közönség jelent meg, ott voltak az elhunyt iskolatársai is, virágok, koszorúk öntöze borította a ravatalt és az ismerősök, barátok, pályatársak osztoztak a porig sujtott család mély gyászában. A gyászszertartást Papp Antal gör. kat. püspöki helynök végezte segédlettel és bücszűtt el a megkapó beszédben az elhunytól.

— Elfogta a rendőrség és átadta az ügyészségnek Kántor Mihály napszámos, aki az ispotályi KIE tanoncotthonból ellopta Balácsi Endre két ruháját, felöltőjét. Balácsi a lakás. és foglalkozásánküli Kántoron segített és az „hálaból” meglopta. Kántor beismerte, hogy a két ruhát 410 pengőért, a felöltőt 180 pengőért adta el, mint a saját ruháit. A kabát zsebében 70 pengő készpénzt is talált. A ruha árát italozásra, élelmiszerekre költötte el. Elfogtatásakor még 227 pengőt megtaláltak a zsebében.

— Álkulcsos betörő behatolt Novák István Poroszlay-út 21. szám alatti lakásába a házbőliek távollétében és onnan 5 darab évelő evőeszközöt, több lepedőt és ágyneműt lopott 1000 pengőt meghaladó értékben.

— Nyílt pályán kigyulladt egy robogó vonat postakocsija, melyben Portugáliából több európai országba címzett levelet szállítottak. Rengeteg tengerentúlról érkezett küldemény pusult el.

— A vendéglői árk ellenőrzése Kolozsvárról. Inczedy-Joksmann Ödön, Kolozsvár főispánja és közellátási kormánybiztosa, felmerült panaszok alapján elrendelte a vendéglősök, penziók és szállodalajdonosok által felszámított árak szigorú ellenőrzését. De nemcsak az árellenőrzésre hívta fel az illetékes hatóság figyelmét, hanem arra is, hogy az adarok súlya ne legyen az előírtnál kevesebb. Különleges módon készült ételnekél sem szabad a maximális árakat túllépti. Végül arra utasította a közellátási kormánybiztos valamennyi kolozsvári vendéglőst, hogy étlapjukat minden héten meghatározott napon a polgármesterhez terjesszék be. Aki a rendelet ellen vét, az ellen azonnal folyamataba kell tenni a megtörtl intézkedéseket.

— A debreceni statusquo-ante hitközség templomaiban: Pénteken este mindkét templomban 3.50 órakor, szombaton reggel mindkét templomban 7. szombaton délelőtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10, szombaton délután a Kápolnási utcában ifjúsági 3. szombaton délután mindkét templomban 3.45. szombaton este mindkét templomban 4.45. Kőznap reggel mindkét templomban 6.45, kőznap este mindkét templomban 4.05 órakor. Szombaton az új zsinagógiai házban (Kiszlöv) kihirdetése, vasárnap roshódes, újhold. — A péntek esti istentisztelet a Deák Ferenc utcában a téli imaházban. — F. hó 19-től péntek esténként fél 7 órakor Szentfrámsmagyarázat a Kápolnási utcában. Rabbiság.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Vasdrágítás, munkácsabítás, tömeges lelelezések, cukorforgalom, tűzifaellátás kérdése az Ipartestület előjárósága előtt

Mozgalom a felsőépítőipariskolának Debrecenben való felállítására

Ünnepélyes keretek között, folyt le tegnap este az Ipartestület előjárósága előtt az új iparossegédek felavatása.

Szendrey Sándor alelnök intézett szép és tartalmas avató beszédet az új segédekhez. Hangsúlyozta, ha terhes volt is a tanoncidő, de meg hozza eredményét azok számára, akik szeretik mesterségüket és élethivatásuknak tekintik azt.

Amilyen ambícióval képezik magukat az iparban, úgy fognak boldogulni. Az ipar nem könnyű foglalkozás, de aki érti a fogásait, annak megélhetést nyújt. Az igazi tanulás ideje most következik, mert nincs fontosabb feladatuk, mint az önképzés. A magyar iparnak nagy jövője van és nagy becsülete még a külföldön is. Fejlesszék tovább ezt a jó hírnevet.

Az ifjúság van hívva arra, hogy a korosodó iparosoktól átvégye a munkát. Csak az a jó magyar ember, aki minden erejével törekszik, hogy az ország boldogulását szorgalmával, törekvéssel mennél jobban elősegítse.

Az új segédek

Kiemelte Nagy Imre férfinasza-nóságát érdemelt, akik jó elemelőteléért díszoklevéllel tüntették ki Vitéz Ferenczy Miklós szabómester derék tanítványa.

A többi segédek névsora a következő:

Magyar László cipész, Béres István asztalos, Kozma Imre cipész, Klein Ágnes női alkalpészítő, Vigh Lajos lakatos, Nagy Sándor asztalos, Kocsis Gyula lakatos, Huszti Lajos fodrász, Lefkovits Ignác férfinasza, Veisz Edith férfinasza, Szöcs András vendéglős, Vida Lenke női alkalpészítő, Rév Angéla fodrász, Boros Lajos hentes és mészáros, Kosztyu Barna Tibor mészáros, Józsa László lakatos, Klór István férfinasza, Györfi Katalin női szabó, Éles Dániel hentes és mészáros, Szántó Katalin női szabó, Gyurka Jolán női szabó, Bajdó I. paplakészítő, Egri Imre nyomdász, Gyöngyössi István közező, Szabó József Sándor mészáros, Haász Iona női szabó, Mezei Jenő kőműves, Kribusz József fodrász, Berger Jenő férfinasza, Papp Lajos fényező, Lefkovits Julianna kozmetikus, Eleier Andor férfinasza, Harsányi Irén női szabó, Tarcsai Mihály nyomdász, Sinaly Sándor könyvkötő, Török Béla vendéglős, Sztankay Iona női szabó, Grünberger Tibor kárpitos, Bóta Irén női alkalpészítő, Timkó László timár, Papp Csongor István frögépmészáros, Szabó Matild női szabó, Gzibere Gábor kárpitos, Vitéz Ferenc timár Karczab Miklós vendéglős.

Lajos Béla aljegyző jelentette be, hogy a múlt havi pénzforgalom 17.000 pengő körül mozgott. Iktattak 543 ügyet, beszerződött 226 tanuló, felszabadult 65 törölték 36 szerződést, ipart váltott 7, beszüntette 10 egyén.

Bornemisza miniszter üdvözlése

Galamb Ferenc elnök bejelentette, hogy milyen eredménnyel jártak Budapesten Bornemisza Géza iparügyi miniszternél, aki szeretettel támogatta a csizmadia bérrel ellátását. Ugyanakkor közölte azt is, hogy a miniszter nagypapa lett.

Az előjáróság meleg szeretettel üdvözli az iparügyi miniszter az örvendetes családi esemény alkalmából és azért is, mivel özdi képviselővé lett megválasztva.

Cukor — tüzelő

Pataky József alelnök kérte, az illetékeseket keressék meg annak érdekében szabadítsák fel a cukor forgalmát. Utalt arra, hogy Romániában is felszabadították a cukrot.

Másik javaslata, hogy az iparosok alakítsanak beszerzési csoportot és közösen szerezenek be fát, szénét, közszükségleti cikkeket. Most érkezett hat vagyon szén, egy üzem munkásai részére. Kéri, hogy Galamb elnök vegye ezt a kezébe.

Panasz a tömeges lelelezések miatt

A lakatos szakosztály másik súlyos iparospanaszt hozott az előjáróság elé. Tömeges fizetési meghagyásokat kapnak az iparosok és vállalkozók, mert évekkézelőtti beadványokra, szerződésekre nem tettek bélyeget. Sokszor a bélyeg árát akkor lefizették. A vonatkozó rendelkezésnek nincs visszamenő hatálya.

Felülvizsgáló szakértők kiküldését kéri, akik felülbírálják az eljárásokat, a tömeges lelelezéseket. Egyes helyeken a számláló cédulákat 2-3 ellenőr is vizsgálja.

Csáthy Dezső: A leletet felvevő közegek nem értik a rendelkezést és a lelet összeg ötven százalékát kapják jutalékként.

Szabó Gábor: A formáságok miatt is történnek zaklatások. Különböző bajokat sorol fel a számláló cédulák körül.

Boldog József: Indítsanak országos akciót ezekben az ügyekben.

Nagy Sándor javasolta, hogy az előjáróság tagjai előtt a pénzügyigazgatóság szakembere tartson ismertető előadást.

Csáky Imre közezőmester: Súlyos ezreke menő bírságokat vetnek ki. A határozatot megfellebbezték ugyan, de a bírságot befizették.

Galamb Ferenc: Figyelmeztetem az iparosokat, hogy ne fizessek be a bírságot, hanem fellebbezzék meg a határozatot.

Elhatározták, hogy küldött-szerűleg felkeresik a polgármestert, főispánt s pénzügyigazgatót és kéri, szüntessék be a hajszát. A pénzügyminiszternek és az iparügyi miniszternek is bejelentik az eseményeket. Kéri, hogy amint a bírák is a fizetésükért végzik feladatukat, úgy a pénzügyi tisztviselők se kapjanak jutalékokat.

Balogh László újráválasztása

Balogh Lászlót öt évre ipartestületi tisztviselővé választották s eddigi működésével meg vannak elégedve.

Hósi halál

Galamb Ferenc elnök bejelentette, hogy az Ipartestület több éven át volt tisztviselője Károlyi Gábor főhadnagy hósi halálát halt A családhoz részvétáviratot intéztek.

Munkácsabítások

A bejelentések során Takács János cipész mester bejelentette, hogy a munkások bérére a mesterek ráigérnek és elcsalják egymástól az embereket, ezzel nyugtalanítják őket és munkabér követeléseikkel állanak elő.

Galamb Ferenc előadta, hogy történet Nagyobbarányú egy-szerre való felmondások a munkások részéről, emiatt a rendőrséghez fordult és a munkakönyv kijelentéseket és átírásokat az Ipartestület megtagadta. A munkások így visszatértek régi munkaadójukhoz. Ha ráigérés, vagy munkásizgatás valakire bebizonyosodik, a rendőrség azonnal internálja.

Boldog József és Galamb Ferenc szólaltak fel, majd Szabó Gábor azt panaszkolta, hogy egy pesti cég itt üzemeltet és ez csalja el a munkásokat.

Galamb kérte, adják be írásban a panaszt és kéri fogják a minisztertől, hogy a szabad áruk kiadását szüntessék be, műtálpú cipőt ne gyártsanak korlátlanul és foleg nem korlátlan áron, hanem ennek is szabják meg a pontos árát. Drágábban adják a műtálpú cipőket, mint a jó bőrből valókat.

Filori Ambrus kérte, hogy a cipészszakmában használható összes anyagokat záróják.

Szendrey Sándor a zárószókat ellen szól, merj szomorú tapasztalatok vannak e körül.

Nagy József kisközműves mester azt világítja meg, hova hívják el a munkásokat Debrecenből.

Enyv- és deszkaellátás

Bálint Sándor szakosztályi elnök szentet kér az enyvgyár részére, hogy a kethónapi kiutalásból ki ne essenek. Debrecenben ma egy szál deszka sincs. Galamb megígéri közbelépé-

sét az enyvkiutalás érdekében, ha van más gyárban enyv.

Végül felkérte az elnök az iparosokat, hogy a főispán által megindított karácsonyi szertartásokban minél erőteljesebben vegyenek részt anyagi tehetségükhöz képest. Az ipari vállalatok az Ipartestület útján küldik be adományait december 4-ig jelentik a főispánnak a gyűjtés eredményét.

December 10-én megkapják a debreceni tűzifa kereskedők a kárpátaljai faszállítmányt

A Baross Szövetség tűzifa szakosztályának ülésén nem fogadtak el Tolnay Lajos lemondását

A Baross Szövetség tűzifa szakosztálya tegnap este a Szövetség székházában tartotta tagértekezletét, melyen megjelent dr. vitéz David Géza, a Baross Szövetség elnöke, valamint Ujvárossy László, a Baross Szövetség tisztségviselője is.

A tagértekezletet a Kiss Lajos szakosztályi alelnök nyitotta meg s bejelentette, hogy Tolnay Lajos, a szakosztály elnöke a személyzet ért tamadás miatt beadta lemondását. Bejelentette továbbá, hogy ez az ülés lesz hivatalos megvitátum a már oly súlyosra vált tűzifaellátási kérdést.

Mathe Lajos titkár olvasta fel ezután a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét, majd Ujvárossy László ismertette a tűzifaszakosztálynak a polgármester elé terjesztett kérvénye sorsát. Beszéde során bejelentette, hogy a kérvény későn érkezett ugyan, de a polgármester ígéretet tett intézkedésre. A Baross Szövetség elnöke a főispánnal együtt három napot töltött a fővárosban s tárgyalásokat folytatott a földművelésügyi minisztériumban, ahol ígéretet kaptak arra nézve, hogy a már sorokba rakható kárpátaljai fát mielőbb Debrecenbe szállíthassák, de a polgármester hat méter fa helyett csak négy méter fat tud kiutalni. A Baross Szövetség kiküldöttjeit a polgármester legutóbb nagy elfoglaltsága miatt nem fogadhatta s ezért a jövő hét folyamán újabb küldöttség keresi fel s kéri az ügy orvoslását még a hidegebb idők beállta előtt.

Ezután vitéz dr. David Géza szólt fel. Ismertette, hogy minden lehetőséget kiakasztott és el fog követni a faellátás ügyében. Habort van és ezt ma mindenkinek be kell látni. Tudja jól, hogy ez a szakosztály van a legnehezebb helyzetben. Addig míg más szakosztályokban, iparágakban valamiképpen áruhoz jutnak a kereskedők, ez a szakosztály az, mely alig kap árut. Hiába van levágva a rahói, ungvári és latorcai faterlepek fája, ha a szállítás költségét a kereskedő nem bírja.

A minisztériumban megtudták, hogy az államvasutak anynyi fát szállítottak a városba, hogy az Debrecennek teljesen

elégendő lenne. De ennek a jelentésnél az volt a hiba, hogy belevették a katonai célokra szállítmányozott fát is, mely jelentős részét tette a küldeménynek. A kárpátaljai faterlepek még a tavalyról fennmaradt famennyiséget sem szállították le s így elsősorban azt kell mihamarabb eljuttatni a városba, hogy a mai helyzet valamelyest enyhüljön.

A polgármester az eprekerti faraktárban levő fával kapcsolatban azt mondotta, hogy nem lehet tudni milyen idők következnek s arra akkor lesz elegendő szükség.

Az akció-fával kapcsolatosan annyit mondott David Géza, hogy sikerült saját maga és a Baross Szövetség terhére biztosítani azt, hogy a kiskereskedők megkaphassák a jövőben. A régi helyzettel sokan vissza létek és azért szüntették meg az akció-fát.

Kunkli Ferenc részletesen kifejtette, hogy a kiutalt fát a multban mások se feketézték, s így a Baross Szövetség hírnevét rontották. Kérte, hogy a jövőben a Baross Szövetség által kiharcolt fakiutalásban csak Baross-tag részesedjék.

Sándor László a Szövetség elnökével kapcsolatos felszólalása után David Géza bejelentette még, hogy az ígéret szerint december 10-ike körül lesz az első fakiutalás a tavalyról még fennmaradt s az idej szállítmányból.

Kiss Lajos alelnök Tolnay elnök lemondása ügyében kérte a megjelent tagok szavazatát. A tagok bizalmat szavaztak Tolnay Lajosnak, aki így a következő ülésen megjelenik és továbbra is vezeti a szakosztály ügyeit.

A polgármester elé küldöttség megy vitéz dr. David Géza elnök és Tolnay Lajos szakosztályi elnök vezetésével Kunkli Ferenc, dr. Joó Istvánné és Szömörkényi Ferencné tagokkal.

Kiss Lajos alelnök bejelentette ezután, hogy december 12-én az Ipartestület székházában műsoros teadlutánt kívánnak rendezni, melynek bevételét a hadiárvek és hadiözvegyek segélyezésére fogják fordítani.

Az ülés Kiss Lajos szakosztályi alelnök zárószavaival ért véget.

is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senkimen jelenik meg.

Értesíti továbbá a hatóság az érdekelteket, hogy a kisajátítási tervet és összeírást a hatóság hirdetőtáblájára (rendőrségi épület, Kossuth-u. 20. sz. földszint) folyó évi november hó 24-től számított 15 napra, vagyis december hó 8-ig közzé kell tette és az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. Debrecen, 1943 november hó 23. Dr. Dömsödy tanácsnok.

Kerékpár

a haza szolgálatában

A kerékpáros sport nagy gyakorlati értékét és a honvédelem szempontjából való fontosságát a háborús események fényesen igazolják.

Hiszen még mindnyájunk emlékeztében él hadseregünk kerékpáros alakulatainak bámulatra méltó teljesítménye, amelynek országunk megcsónkított területeinek visszafoglalásakor tanú lehettünk. Városunkban több ezer kerékpár fut. Most a fiatal erőket, a leventéket akarjuk egy táborba gyűjteni, aki hivatott a jövő magyar katonája lenni.

A gyorslevente acélos elszántsággal, vasfegyelmel és győzelembe vetett hittel dolgozik és sportol, hazájáért. Munkára fel! Jelentkeztek felvételre a gyors leventeszakosztály tagjai közé,

Hirdetmény

Értesíti a hatóság a város érdekelj lakosságát, hogy a repülőterrel kapcsolatos építési munkálatok céljára feltétlenül szükségesnek talált Mikrpécsi-út mellett fekvő Barthos Elek és felesége, valamint Ujvárossy Istvánné Ujvári Katalin tulajdonát képező kb. 6 holdnyi területre a kisajátítási eljárás elrendelített. Az eljárás folytatására kiküldött kisajátítási albizottság folyó évi december hó 15-én délelőtt 11 órakor a város-háza tanácstermében ülést tart.

Erre az ülésre a hatóság az érdekelteket meghívja azzal, hogy az eljárás bizottsága a kisajátítási terv megvalósítása mellett akkor

ahol komoly munkával előhar-
cosaj lesztek hazatoknak.
Kerékpárosok és motorosok je-
lentkezhetnek minden héten pén-

teken este 6 órától 8 óráig a
MÁV műhely Egyetértés helyisé-
gében felvételre.
A vezetőség.

SPORT

A DVSC legjobb csapatával utazik Kolozsvárra

A DVSC játékosok a szerdai kétkapus edzés után tegnap pi-
henőt tartottak. Ma könnyebb
erőnléti edzésen vesznek részt
és szombat reggel utaznak el
Kolozsvárra. Sérült nincs, a ja-
tékosok jó erőnlétben vannak,
nyoma sincs rajtuk az idény
vége felé szokásos fáradtságnak,
sőt a támadósról most kezd fel-
éledni. A szurkolók biznak ab-
ban, hogy ez a feltámadt csapat-
sor a hajrában néhány megle-
petésszerű pontot biztosít a csap-
tatnak.

Az Elemezők és a Hadtest csapata győzött a Tisz- híjvetési Kupa mérkőzéseken

A DTE pályán tegnap délután
két Tiszthíjvetési Kupa mérkő-
zést játszottak le, melynek ered-
ményei a következők:

A DVSC Nagy Mihály, Csokai,
B. Nagy — Orosz, Nagy II., Zi-
lahy — Szabó, Tisza, Szilágyi,
Mester, Sídlik összeállításban
játszik Kolozsvárra. A mérkő-
zést Kékési játékevezető vezeti és
az egyik partjelző is fővárosi
lesz. A debreceni játékosok óva-
tosak, valamilyen hangszű-
lyozzák, milyen nehéz ma ide-
genből pontot elhozni látszik
azonban rajtuk, hogy erősen be-
leszállnak a mérkőzésbe és pont-
szerzésre készülnek.

Elemezők—Hajdúvezred III. zlj.
6:1 (2:0). Vezette: Orosz Váto-
zatos játék, megérdemelt győze-
lem. Az Elemezők csatárai min-
den gólhelyzetet kedvezően ki-
használtak a rugott hat góljukra
a III. zlj. csak Sarkady góljával
tudott válaszolni. Jók: Timár és
a fedezetsor, illetve Sarkady és
Csordás.

Hadtest vegyes—Hajdúvezred
I. zlj. 3:0 (1:0). Vezette: Czabán.
Jó iramú, néhol kissé kemény
mérkőzés. Góllövők: Takács, Me-
zei, Tisza, Jók: Mezei, Takács és
Szombati, illetve Ugrai és Kiszely.
A játékevezető a második féldő-
40-ik percében Lévaít a Hajdú-
vezred csapatából kiállította. —
Czabán jól vezette a mérkőzést.

Finta, a Boesky volt közép-
csatára, akit az utóbbi időben
tallonba tettek a Ferencváros-
ban, megbetegedett és lázasan
fekszik lakásán.

A Diósgyőr belátta a DVSC-
lől elveszített vereség hatása
alatt, hogy Sídó sokkal jobb asz-
tallenisz játékosnak, mint ka-
pusnak és új kapussal tárgyal.
Kérdés azonban, hogy az Új-
vidék mérkőzésig le tudja-e ig-
zoltatni az új játékosát.

A Kolozsvár nem változtat a
DVSC ellen és változatlanul a
Csepelen pontot szerzett csapat-
tal all ki vasárnap. A Kolozsvár
kapuját Marki védi, aki a
MűVE Szabolcs kapusa volt és
a DVSC is folytatott vele szer-
ződési tárgyalásokat. A Szan-
táló II. Vass hatvédpar ki-
tűnő, kemény játékosokból áll.
A fedezetsorban Bokor, Szántai

és Csákány jól rakkoló, a tá-
madósról használható labdák-
kal ellátó játékosok. A csatár-
sorban Patkas, Kovács, Váczy,
Tolnai gyors, lendületes játéko-
sok. Jellemző ennek a csapat-
részeknek erejére, hogy a ferenc-
városi Beke nem is tud helyet
kapni benne. A csapatot Opatá
edző kitűnő erőnléthe hozta, úgy,
hogy legyőzésük a fanatikus ko-
lozsvári közönség előtt hatalmas
feladatot jelent.

December 12-ikén lesz a Ma-
gyar Kupa selejtező fordulója.
Ha az időjárás megengedi, még
ebben az évben megkezdődnek a
főújdulmek is, az NB I. csapa-
tok részvételével. A DVSC tehát
nem fejezi be ebben az esetben
december 12-ikén, a SalBIC
mérkőzéssel az idényt, hanem
utána meg kupamérkőzéseken
szerepel.

Berzi, akit a DVSC akart meg-
szerezni, aztán a Csepel ráigért,
mar felgyógyult sérüléséből. A
kitűnő fiatal játékos, mint ismer-
tes, a Szent István Kupa mér-
kőzések során súlyos sérülést
szerzett, hogy egész őszi idény-
ben nem játszott. Tegnap mar
rövid ideig edzett a fiatal közép-
csatár.

Küti mellett Polanczkyt je-
lölték másik partjelzőnek a va-

sárnapi DVSC—Kolozsvári AC
mérkőzésre.

A mamut-ráépítéssel kapaso-
latban érdekes hírek terjedte-
k, melyek jórészt megmagyaráz-
zák a Kolozsvári AC sikereso-
zatát. A kolozsvári csapat ja-
kosainak különleges ráépíté-
srendszert ígértek be. Ha a csap-
pat megszakítás nélkül játszik
veretlenül az őszi szezonban
akkor minden győzelem, vagy
döntetlen esetén automatikusan
emelkedik a ráépítés. Mivel pedig
Kolozsvár október 3-ika óta nem
kapott ki, egymásután hét mér-
kőzést nyert, a játékosoknak
minden mérkőzés után nagyobb
összegűti a markát. Ez a fűti-
ka a Kolozsvár hosszú ideje
tartó veretlenségének.

Az NB I-ben vasárnap BSZK
RT—Nagyvárad, Újpest—Vasas,
Elektromos—Csepel, Kispeszt-
Gamma, Szegedi Vasutas—Fe-
rencváros, SalBIC—Szojok, Ko-
lozsvár—DVSC és DiMÁVAG—
Újvidék mérkőzések lesznek.

A DVSC birkozógyárdája teljes
számban indul az országos baj-
nokság vasárnapi második for-
dulóján, Váltóújsáiban Mihályfi I.,
főnehézsúlyban Gedeon, Mihályfi
II, nehézsúlyban Tarányi külö-
sen nagy eséllyel indul.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO

GALOCSY legrégebbi
magánnyomozó megfi-
gyelési nyomozási
szolgálatok, eredmé-
nyesek Zöldfa u. 3. sz.
Telefon: 28-72.

KOSZTOLANCI ma-
gannnyomozó bizalmas
megfigyelő, nyomozó
Lorantffy u. 19.

JANOSSY magannyo-
mozó bizalmas nyo-
mozó és megfigyelő. Virág
u. 21. telefon: 23-78.

ALKALMAZÁSI
NYER FERFI VEGYES

Ursag-
kézbesítőket

(férfiakat, nőket)
azonnal felvesz a
Kiadóhivatal,
16 fizetés, nyugdíj.

NAPSZÁMOSZT állan-
dó munkára felveszek
Gyenes Szent Anna u. 8
2—226

IRODAI FERFI (32)

FIGYELEM! Délután-
ra bármilyen irodai mun-
kát, esetleg instrualást
is vállalok. Cím a kiadó-
ban, 32—224

PARI FERFI (33)

PÉKESGÉDET, fiatal
felveszek, Pleskó sűtőde,
Femető u. 22. 33—167

EGY fiatal péksegédet
azonnal felveszek, Ceg-
léd u. 1. Boskovic.

JÓ fizetésű fodrász-
segédet felveszek, Szabó
fodrász, Salétrom u.
1. sz. 33—1295

CIPÉSZMUNKÁSO-
KAT bent és zicemun-
kára azonnaira felve-
szünk Süskind, Piac u.
71. sz. 33—148

EKSZERESZ segédet
jó fizetéssel felvesz Ker-
tesz András, Nagyvárad,
Rákóczi u. 18. 33—151

FELVESZÉK molnár-
t és malommunkást, Ist-
ván út 76. daráló.

KIFUTÓ FIÚ (49)

EGY kifutófiút azonnal
felveszek, Boskovic. —
Cegléd u. 1. 49—181

KIFUTÓ FIÚ

azonna-
felvesz Szilágyi börgyár
Teleki u. 36. 49—230

ALKALMAZÁSI

NYER NO VEGYES (4)

GYEREKEK melé, jó
családból való leány és
bentlakó minden fel-
vétetik, Kardos u. 1.

MUNKÁSNOKOT
állandó foglalkoztatás-
ra felveszek, Schwarcz
József kir. herceg u. 35.

SZÉPEK kőtonók min-
tával jelentkezzenek, Ro-
thermere u. 21. csipke-
üzlet, 4—218

PULLOVER kőtonók ad-
ják le címüket a kiadó-
ba „Kőtonó” jellegére.

KIFUTÓ LEÁNY (47)

leány és fiú
felvétetik, Szilágyi La-
jos bóröndös, Simonffy
u. 5. sz. 47—1302

HÁZTARTÁSI

ALKALMAZOTTI MIN-
DENES (30)

KISLÁNYT keresek
út kisgyermek mellé,
felelőttre, bejárónak, ki-
a házimunkák végzésé-
ben is segít. Cím: Po-
roszlay út 26. számnál
balra, Pápay József u.
12. szám. vv. 8—46

SZAKÁCSNÓ (60)

MINDENES szakács-
nőt elsőjére felvesz Ber-
zékine, Piac u. 38.

SZOBALÁNY (60)

MEGBIZHATÓ minde-
nes szobalányt, hosszú
bizonyítvánnyal, decem-
ber elsőjére felveszek,
Piac u. 68. II. em. 3.

BEJÁRÓNÓ (8)

BEJÁRÓNÓ azonnal
felvétetik, ebédköszittel
Dr. Révész, Piac u. 77.

BEJÁRÓNÓT délig
szállodában, azonnaira
ÉDEN vendéglőben ér-
deklődni, 8—211

ÜZLETI AJÁNLAI

SZÖRME bundákat ja-
vítókat alakítok, festek
veszek eladók Kövany
zúcsmestér, püspök-
palota I. 31.

36—1991 1. 21.

TOLLAT legmagasab-
napon aron vesz. Har-
gva tolyguyto telep
József kir. herceg u. 71

66—532

ÉRTÉKES

vasznaibo
sejmeiből, takarékosan
szabjuk varjuk nimez
zük agyneműt tenei
neműt függővenit

MESZARÓ anyag
ait külön benizostot
tuk „Favorit” Csapo u.
24 sz. 67 573 12 31

HASZNÁLT orakot ve-
szek javitok eladók
Schiffmann, Vendeg u.
7. sz. kislalmánál.

67—1792 1 3

SIRKOVÉK műkobo, es
termesek, meszszaiak
gyumo-csósok reszere es
püssöcsök kerti utakra
kapható a Debrecen
szolgálatnál. Fűdő u.
2. sz. 67—297 vv.

BUNDAJAIT most re-
szíttesse, akikittassa
Kátona Vilmos szucs-
mesterne, Simonffy u.
2. sz. telefon: 12-32.

67—157 12 12

LEGOLCSOBAN fest-
tisztít Weisz keimetest
Arany Janos u. 29 sz.
keresztépület, 1900 vv.

UJJA varázsolom kaba-
tát kosztumját, gyönyör-
ű kivitteiben „Tildé” di-
vatszaion Rákóczi u. 11.

67—1282 12 4.

KÖLSCÖNZÖK, veszek
porszívót gramofont, te-
mezetek, ajánlok villany
zsablampát, dinamó-
fejet, kerékpár, rádió-
alkatrészeket, Sotiesz,
Kálvin-tér 2. Telefon:

12-59. sz. 67—1796 1 31.

ONKENTES urak! —
Egyenruha reszítést va-
lalok, Tegdes, Kálvin-ter
19. sz. 67—1996 11. 26

ZSIRBEZSOLGAL-
TATAS, gazdakönyve-
seknek is, Sertésvágást,
pücolást, fűstőést, egy
nyelen, teletősséggel va-
lalom, Simonffy u. 2 sz.
Pápay Ferenc hentes és
mészáros. 67—1962

ÜZLETI KERESLET

66—1991 1. 21.

Figyelem!

Magas árakat fizetek
szőnyegekért, függő-
nyőkért, ezüst és apac-
ca készletekért. — jobb
márkájú festményekért,
régii bútorokért, nemes
dísztárgyakért stb. In-
góságközvetítő, püs-
pöki palota

66—1991 1. 21.

TOLLAT legmagasab-
napon aron vesz. Har-
gva tolyguyto telep
József kir. herceg u. 71

66—532

FELJES ELLÁTÁS

DIÉTÁS ebédfőzést ki-
vállalna, gyomorbeteg
jellegére a kiadoba.

62—231

ELELMISZER

ITAL (18)

JONATHAN, batui, ion
donpepin aima kapható
termelőni, mázsa tété-
ben is. Ungvár u. 4 sz.
pavilonaktanya mel-
lett.

18—388 12 6

EKSZER

ARANY EZÜST (19)

RÉGI ekszereket, ezus-
t, briliánsat magar-
aron veszek Ekszer ja-
vitas, Poliak arany-
ves Hatvan u. 2. szám.

19 572 11. 29

ARANYAT ezüstöt,
briliánsat, ekszert, napi-
áron veszek Szelecsé-
nyi Sas u. 2. szám

19—495 11. 27

ARANYAT, ezüstne-
műt, ekszereket napi-
áron vesz Takács Sán-
dorné, Piac u. 56.

19—593 2. 18

PENZ (57)

VENNEK erdélyi 3 4, 5
százalékos kötvényeket
tízezerig. Egy 170 265
métrét perzsaszőnyeg el-
adó. Cím a kiadóban.

57—135

PÉNZT, kölcsön kiad-
ügyfelem, ötvenezer pen-
gőt, házakra, földekre,
törvényes kamatra. Pa-
taky, Péterfia u. 53.

57—229

AUTO, MOTOR,

KERÉKPÁR, GÉP (7)

ELADÓ egy villany
Dauer-gép, manikúr asz-
tal, szalvéta, prés, aprób
felszerelési tárgyak, —
Mester u. 3. fodrászüzlet

7—156

IRÓGÉP eladó Triumpf,
horozható, kitűnő álla-
potban, Megtekinthető,
Polgár szállító iroda, ki-
zárólag délután 1—3-ig.

7—195

RÁDIO (58)

RÁDIO olcsón eladó
Gyepüsi 50 családi ház

58—213

HANGSZER (28)

ZONGORA nangeolasi
munkát, kitűnő képzet-
séggel vállalko Vargyas
Nap u. 17. vidéken is

28 624 5 3

ZONGORA eladó, Kút u.
104 szám. 28—190

ZONGORÁT,

planiót,
hegedűt, harmonikát ve-
szek, eladók, javitok. —
Tanczer, Baththány u. 1
emeleten, 28—212

BÚTOR (9)

HALOSZOBÁK es köny-
táberendezések a leg-
jobb kivitelben allan-
dóan rakarton Ujta-
ussynál, Bethlen 56.

9—1449 11 20

FIGYELEM!

Sajátkészítményű köny-
táberendezések, festett
falak, kombinált szek-
tenyek rakarton Arany
János u. 1. udvarban

9 645 11. 29

HALOSZOBÁKAI leg-
többesbőn bizalommal
csak Ljcsert bútorúze-
tben vasarolhat. Lot-
vós u. 66. 9-86-11.30

NINCSEN fényes kirá-
katunk bútorú olcsón
adunk, Piac u. 71 szám
udvarban. Brillné,

9—1484 1 8

HASZNÁLT bútorokat
irodaberendezést, wert
heimkasszát és üzletbe-
rendezést magas áron
veszek Verő, Csapó u.
10. sz. 9—737 12. 15.

KEMÉNYFA háló, s
ebédőlkredenc, antik író-
asztal, nagy tükör, nagy
asztal eladó. Komlóssy
út 15. sz.

9—217

ATADÓ ÜZLET,

VENDEGLŐ (6)

JÖMENETELŰ jog-
folytonos kocsmá, város-
ban házzal eladó, Hüve-
lyes u. 11. Pesti.

6—1303

LAKÁST KERES (52)

KERESÉK december hó
elsőjére kétszobás lak-
részt, fűrdőszoba, köny-
habasználata, vagy két
háromszobás komfort-
bőberlet lakást. Vajna
szászlegrádi feűyelő Te-
lefon: 29-23.

52—1745 vv

EGY szobáért egyévi
bért előre fizetek. Cím a
kiadóban, 52—191

LAKÁSCSERE (53)

KÉTSZOBÁS, komfor-
tos lakásomat ugyan-
olyannal, vagy nagyobb-
bal elcserelem. Bussa. —
Nyomatató u. 10. 53—223

BÚTOROZOTT

SZOBA (10)

BÚTOROZOTT szoba,
Arany János u. 54. föld-
szint 3. kiadó. 10—216

INGÓSÁG

VETEL VEGYES (37)

ÖSSZECUKHATÓ
vaságyat keresek. Ka-
roly Ferenc József út 19
A. sz. 37—219

GAZDASÁGI

TERMÉNY (25)

GYÜMÖLCSEFÁK
kőszméték, rózsák még
kaphatók, Ungvárytől
Kürtös u. 19. buszárlak-
tanya mögött.

25—531 11. 30

SZŐLŐVESSZŐ, szép
gyölkeres, saját telepe-
ről, különböző fajban,
Barna u. 10. 25—225

ELADÓ két mázsa sűtő-
tök, István út 33.

25—197

GAZDASÁGI

ESZKÖZ

(24)

GAZDASÁGI felszere-
lési gépek, eszközök, ko-
csik, szekerek, alkatrés-
zek allandóan rakarton
Arátsit, becsesér, váraoi
vitéz Nagy János, Hat-
van u. 41. telefon 26-19.

24—1811 12. 4.

INGATLANFOR-

GALMI IRODA (40)

ELADÓK búzatermő ta-
nyátlan földek 5 s 1 hol-
dosok. Villattelkek a Kas-
sa útnál. Házak 15 ezertől.
Balázs Andor ingat-
lan iroda, Hunyadi u. 17

40—1307

INGATLANCSERE